

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ**

ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

*Методичні рекомендації щодо виконання практичних завдань, самостійної
та індивідуальної роботи студентів*

ступінь освіти	бакалавр
галузь знань	0305 «Економіка та підприємництво»; 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	6.030509 «Облік і аудит»; 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма	071 «Облік і оподаткування»

УДК 657:657.6]+[657:336.221](072)

Р 17

*Рекомендовано до друку вченою радою економічного факультету
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 4 від 26.12.2018 р.)*

Розробники:

Разборська О. О., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту,

Поліщук О. Т., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту.

Разборська О. О., Поліщук О. Т.

Р 17 Методичні рекомендації щодо виконання практичних завдань, самостійної та індивідуальної роботи студентів спеціальностей «Облік і аудит», «Облік і оподаткування» ступеня освіти «Бакалавр» за дисципліною «Звітність підприємств». Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 84 с.

УДК 657:657.6]+[657:336.221](072)

© Разборська О. О., Поліщук О. Т., 2019

©ДонНУ імені Василя Стуса, 2019

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета, завдання та результати вивчення навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми практичних занять	12
6. Перелік питань для самоконтролю	13
7. Перелік завдань для практичної роботи	18
8. Перелік завдань для самостійної роботи	35
9. Перелік завдань для індивідуальної роботи	77
10. Критерії оцінювання	80
11. Список рекомендованих джерел.....	82

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	<p>Галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво»; 07 «Управління та адміністрування».</p> <p>Спеціальність 6.030509 «Облік і аудит»; 071 «Облік і оподаткування».</p> <p>Освітня програма 071 «Облік і оподаткування».</p> <p>Рівень вищої освіти: перший. Ступінь освіти: бакалавр</p>	вибіркова	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: денна – 120 год; заочна – 120 год		4-й (2-й)	
		Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5		7-й (3-й)	
		Лекції:	
		30 год	8 год
		Практичні, семінарські:	
		15 (16) год	4 год
		Самостійна робота:	
	75 (74) год	108 год	
	Вид контролю:		
іспит			

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Звітність підприємств» є формування в майбутніх фахівців теоретичних знань і практичних навичок щодо вітчизняної регламентації та організації процесу складання різних форм звітності, техніки розрахунку їх окремих показників порівняно з аналогами в розвинених країнах світу чи міжнародними вимогами, а також прийняття економічних рішень на основі інформації звітності.

Під час вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягнути таких **результатів навчання:**

- 1) використовувати систему отриманих знань про принципи побудови звітності в умовах конкретної господарської ситуації;
- 2) застосовувати практичні навички оцінки, облікової реєстрації, систематизації, обробки інформації з метою її представлення у фінансових звітах;
- 3) перевіряти обґрунтованість формування звітної інформації;
- 4) використовувати звітну інформацію у процесі прийняття управлінських рішень, зокрема в рамках аналізу господарської діяльності підприємства;
- 5) здійснювати порівняльний аналіз структури, змісту, порядку представлення звітності в Україні, розвинених країнах світу та згідно з міжнародними вимогами з метою вироблення пропозицій щодо вітчизняних перспектив розвитку показників звітності.

Навчальна дисципліна формує міждисциплінарні взаємозв'язки з іншими дисциплінами, як-от: політична економія, мікроекономіка, макроекономіка економіка підприємства, статистика, бухгалтерський облік, фінансовий облік, менеджмент, фінанси, аудит та бухгалтерська експертиза.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.

ЗК-2. Здатність до аналізу та синтезу як інструментарію виявлення проблем та прийняття рішень для їх розв'язання на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

ЗК-7. Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування набутих знань в широкому діапазоні практичної роботи за фахом та повсякденному житті.

ЗК-11. Здатність презентувати результати проведених досліджень.

Фахові компетентності (СК):

СК-2. Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства.

СК-4. Здатність до відображення відомостей про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК-6. Здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства, аналіз фінансової звітності з метою прийняття управлінських рішень.

СК-8. Здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління підприємством з використанням сучасного технічного та методичного інструментарію.

СК-14. Здатність виділяти особливості організації, ведення обліку та складання звітності в галузях економіки.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-2. Знати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної та податкової систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем у сфері соціальної та економічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

ПРН-3. Усвідомлювати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПРН-4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств, установ, організацій та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПРН-5. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПРН-6. Демонструвати розуміння особливостей практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРН-7. Знати механізм функціонування бюджетно-податкової системи України та враховувати її особливості з метою організації обліку та формування звітності на підприємствах.

ПРН-8. Обґрунтовувати ефективність прийняття рішення з використанням обліково-аналітичної інформації та розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством.

ПРН-9. Використовувати теоретичні, організаційні та методичні засади аудиту.

ПРН-10. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання підприємствами різних організаційно-правових форм власності.

ПРН-11. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології у професійній сфері.

ПРН-12. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання.

ПРН-17. Аналізувати розвиток системи і моделей бухгалтерського обліку з урахуванням професійного світогляду.

ПРН-20. Розробляти заходи з оптимізації облікових систем у рамках облікової політики конкретних суб'єктів господарювання та галузей економіки.

ПРН-21. Адаптуватися до змін нормативних вимог у сфері економіки, оподаткування, обліку, контролю, аудиту.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I

ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

ТЕМА 1. Загальні вимоги до звітності підприємств

Поняття звітності та її місце в рамках облікового процесу діяльності суб'єктів господарювання. Інформаційні потреби окремих груп користувачів. Класифікація звітності підприємств за основними ознаками: видами обліку, місцем використання, змістом звітних даних, обсягом показників, термінами складання, суб'єктом регламентації, галуззю діяльності суб'єкта господарювання, видами суб'єктів господарювання щодо прибутковості, ступенем узагальнення.

Основні принципи обліку відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» як основа підготовки вітчизняної звітності. Порядок подання фінансової звітності згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Якісні характеристики інформації фінансової звітності. Склад інформації про підприємство, яка підлягає розкриттю у фінансовій звітності в Україні.

Порядок подання вітчизняної фінансової звітності згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 419: органи та строки подання залежно від галузі діяльності та підпорядкування суб'єкта господарювання та відповідальність посадових осіб за достовірність і своєчасність подання звітності.

ТЕМА 2. Процедура складання фінансової звітності

Етапи процесу складання фінансової звітності вітчизняних підприємств.

Основні моменти організації та проведення інвентаризації майна і фінансових зобов'язань суб'єктів господарювання згідно з Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань: випадки обов'язкового проведення інвентаризацій, завдання інвентаризації, сутність натуральної (речової) і документальної перевірок, відповідальність за проведення інвентаризацій, постійно діючі та робочі комісії.

Порядок проведення інвентаризації та оформлення її результатів.

Виправлення неточностей звітності, виявлених у процесі її підготовки: поняття помилки згідно з П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Сутність істотності та визначення її порогу згідно з вітчизняними нормативними документами. Склад інформації щодо виправлення помилок у примітках до фінансових звітів. Способи виправлення помилок поточного звітного року. Алгоритм виправлення помилки, допущеної при складанні фінансових звітів у попередніх роках, але виявленої при підготовці фінансових звітів поточного звітного періоду.

Нормативне регулювання виправлення помилки, припущеної у більш ранні звітні періоди. Різниця у коригуванні фінансової інформації внаслідок змін в облікових оцінках та обліковій політиці, а також щодо подій після дати балансу.

Змістовий модуль II

МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ОСНОВНИХ ЗВІТІВ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

ТЕМА 3. Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1)

Поняття балансу та його структурних складників: активів, зобов'язань, власного капіталу. Різновиди балансів за балансовим рівнянням та візуальною формалізацією. Класифікація балансів за основними ознаками: часом складання, джерелами даних, обсягом інформації, характером діяльності, формами власності, об'єктами відображення.

Техніка складання Балансу підприємства. Алгоритм розрахунку показників за статтями розділів: необоротні активи; оборотні активи; необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття, власний капітал; довгострокові зобов'язання і забезпечення; поточні зобов'язання і забезпечення; зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників Балансу підприємства.

ТЕМА 4. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2)

Визнання та оцінка доходів і витрат за їх різновидами відповідно до П(С)БО 15 «Дохід» та 16 «Витрати» в рамках формування звіту про фінансові результати: доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, інших активів); доходу, пов'язаного з наданням послуг; цільового фінансування доходу, який виникає в результаті використання активів підприємства іншими сторонами; прямих витрат; адміністративних витрат; витрат на збут; інших операційних витрат; витрат операційної діяльності; фінансових витрат.

Структура та методика розрахунку показників звіту про фінансові результати за розділами: «Фінансові результати», «Сукупний дохід», «Елементи операційних витрат», «Розрахунок показників прибутковості акцій».

Методичні рекомендації щодо перевірки порівнянності показників Звіту про фінансові результати підприємства.

ТЕМА 5. Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)

Мета складання Звіту про рух грошових коштів (ЗРГК). Взаємозв'язок видів діяльності (операційної, інвестиційної, фінансової) та Звіту про рух грошових коштів.

Прямий та непрямий методи представлення інформації Звіту про рух грошових коштів. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників Звіту про рух грошових коштів.

Техніка складання звіту про рух грошових коштів: коригування чистого прибутку при використанні непрямого методу. Методика представлення показників Звіту про рух грошових коштів згідно з наказом Міністерства фінансів України № 433.

ТЕМА 6. Звіт про власний капітал підприємства (форма № 4)

Структура, зміст та основні вимоги НП(С)БО 1 до Звіту про власний капітал підприємства.

Поняття та методика розрахунку власного капіталу підприємства. Різновиди власного капіталу за рівнем відповідальності та формами капіталу.

Техніка складання Звіту про власний капітал згідно з Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності. Методичні рекомендації щодо перевірки порівнянності показників Звіту про власний капітал підприємства.

ТЕМА 7. Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5)

Характеристика «Приміток до річної фінансової звітності». Суб'єкти подання (неподання) Приміток до річної фінансової звітності.

Розкриття у Примітках до річної фінансової звітності основної та додаткової інформації. Подання підприємствами у Примітках за формою № 5 текстових, описових пояснень, для яких не встановлений формат. Перелік інформації, яку необхідно включити до складу Приміток. Методика заповнення форми Приміток до річної фінансової звітності. Загальні принципи заповнення форми № 5.

ТЕМА 8. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах

Загальні вимоги та зміст П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Нормативне регулювання щодо визначення процедур виправлення помилок у бухгалтерському обліку. Події, що відображаються в бухгалтерському обліку та у фінансовій звітності згідно з П(С)БО 6. Визначення основних термінів у Законі «Про бухгалтерський облік», НП(С)БО 1 та П(С)БО 6 (облікова політика, облікова оцінка, подія після дати балансу, дата балансу).

Порядок виправлення показників фінансової звітності внаслідок змін в облікових оцінках та обліковій політиці. Наслідки зміни в облікових оцінках та обліковій політиці. Виправлення показників фінансової звітності внаслідок помилкових записів у системі бухгалтерського обліку до і після дати балансу. Неналежне відображення інформації у фінансовій звітності. Спосіб внесення змін в обліку та звітності залежно від характеру подій, що відбулися після звітної дати, відповідно до П(С)БО 6.

Узагальнення та розкриття інформації щодо виправлення помилок і змін у фінансових звітах. Виправлення помилок минулих періодів і зміни в обліковій політиці. Події після дати балансу, які вимагають коригування певних активів та зобов'язань. Обов'язкова інформація у Примітках до фінансової звітності (виправлення помилок, які були допущені в попередніх періодах; зміни в обліковій оцінці; зміни в обліковій політиці; події, що відбулися після дати балансу).

ТЕМА 9. Порядок та техніка складання фінансового звіту суб'єктами малого підприємництва

Правові аспекти організації діяльності та ведення бухгалтерського обліку і складання звітності суб'єктами малого підприємництва. Терміни та періоди подання фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва. Подання звітності платниками єдиного податку четвертої групи (сг).

Особливості складання ф. № 1-М та ф. № 2-М. Заповнення Балансу (форма № 1-М). Заповнення Звіту про фінансові результати (форма № 2-М).

ТЕМА 10. Зміст і техніка складання статистичної звітності

Нормативно-правове забезпечення статистичної звітності. Склад, обсяги та методологія розрахунків показників, адреси і терміни подачі статистичної інформації. План державних статистичних спостережень на веб-сайті Державної служби статистики. Загальний табель (перелік) форм державних статистичних спостережень і Альбом форм державних статистичних спостережень.

Організація подання статистичної звітності. Обов'язкові реквізити бланків форм звітності для респондентів (юридичних і фізичних осіб). Способи подання статистичної звітності. Строки і терміни подання статистичної звітності. Відповідальність, що покладається на винних посадових осіб підприємства за порушення строків подання статистичної звітності або подання її не за встановленою формою чи з недостовірними даними.

Заповнення окремих форм статистичної звітності. Основні показники діяльності, що наводяться загалом за підприємством з урахуванням показників місцевих територіально відокремлених підрозділів.

ТЕМА 11. Спеціальна звітність

Регламентація звітності за Єдиним соціальним внеском (ЄСВ). Способи подання звіту до органу Пенсійного фонду. Порядок заповнення звіту за Єдиним соціальним внеском.

Квартальна звітність до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (ФСС з ТВП). Алгоритм заповнення Звіту. Порядок відображення показників при заповненні деяких рядків Звіту.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пр	срс		л	пр	срс
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
<i>Змістовий модуль 1. Засади організації процесу формування фінансової звітності</i>								
Тема 1. Загальні вимоги до звітності підприємств	20/16	4	2	14/10	19/15	2	1	16/12
Тема 2. Процедура складання фінансової звітності	20/16	4	2	14/10	19/15	2	1	16/12
Разом за змістовим модулем 1	40/32	8	4	28/20	38/30	4	2	32/24
<i>Змістовий модуль 2. Методика складання основних звітів вітчизняних суб'єктів господарювання</i>								
Тема 3. Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1)	18/16	4	2	12/10	17,5/ 15,5	2	0,5	15/13
Тема 4. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2)	18/16	4	2	12/10	16,5/ 14,5	1	0,5	15/13
Тема 5. Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)	10/9	2	2	6/5	9/8	0,5	0,5	8/7
Тема 6. Звіт про власний капітал підприємства (форма № 4)	10/9	2	2	6/5	9/8	0,5	0,5	8/7
Тема 7. Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5)	11/9	2	2	7/5	9/7	–	–	9/7
Тема 8. Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах	10/8	2	1	7/5	9/7	–	–	9/7
Тема 9. Порядок та техніка складання фінансового звіту суб'єктами малого підприємництва	9/7	2	–	7/5	12/10	–	–	12/10
Тема 10. Зміст і техніка складання статистичної звітності	9/7	2	–	7/5	12/10	–	–	12/10
Тема 11. Спеціальна звітність	9/7	2	–	7/5	12/10	–	–	12/10
Разом за змістовим модулем 2	104/88	22	11	71/55	106/90	4	2	100/84
Усього годин	144/ 120	30	15	99/ 75	144/ 120	8	4	132/ 108

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Загальні вимоги до звітності підприємств	2	1
2	Процедура складання фінансової звітності	2	1
3	Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1)	2	0,5
4	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2)	2	0,5
5	Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)	2	0,5
6	Звіт про власний капітал підприємства (форма № 4)	2	0,5
7	Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5)	2	–
8	Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах	1	–
9	Порядок та техніка складання фінансового звіту суб'єктами малого підприємництва	–	–
10	Зміст і техніка складання статистичної звітності	–	–
11	Спеціальна звітність	–	–
Всього годин		15	4

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Тема 1. Загальні вимоги до звітності підприємств

1. Розкрийте значення звітності для її користувачів.
2. Яка звітність складається для власних потреб та для зовнішніх користувачів?
3. Як класифікують звітність підприємства?
4. Наведіть нормативні документи, які регламентують звітність підприємства.
5. Опишіть порядок та строки подання бухгалтерської звітності.
6. Розкрийте основні вимоги національних стандартів бухгалтерського обліку до складу та елементів фінансової звітності.
 7. У чому полягає мета бухгалтерського обліку та фінансової звітності?
 8. У яких випадках і хто складає та подає консолідовану фінансову звітність?
 9. Мета складання й подання фінансової звітності та її якісні характеристики.
 10. У якій валюті складається фінансова звітність?
 11. Охарактеризуйте елементи фінансової звітності та розкрийте вплив на них облікової політики.
 12. Охарактеризуйте принципи підготовки фінансових звітів (відповідності, обережності, послідовності, превалювання змісту над формою, нарахування та відповідності) та розкрийте їх сутність.
 13. Розкрийте вимоги до якісних характеристик фінансової звітності.
 14. Як здійснюється державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні?

Тема 2. Процедура складання фінансової звітності

1. Значення проведення інвентаризації активів та зобов'язань і відображення у фінансовій звітності її результатів.
2. Яка інформація підлягає розкриттю у примітках до фінансової звітності?
3. Вкажіть порядок подання та оприлюднення фінансової звітності.
4. Що таке звітний період та яке значення має контроль за дотриманням законодавства про фінансову звітність?
5. Розкрийте сутність звітної інформації: визначення, обґрунтування, вимірювання.
6. Розкрийте порядок передачі / приймання фінансової звітності до користувачів засобами електронного зв'язку.
7. Охарактеризуйте значення статистичної звітності та її зміст.
8. Місце податкової звітності в діяльності підприємства та держави.
9. Які особливості формування звітності на виробничих, торговельних, будівельних, транспортних підприємствах?

Тема 3. Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1)

1. Розкрийте призначення Балансу як форми фінансової звітності.
2. Опишіть загальні вимоги до складання Балансу.
3. Надайте характеристику розділам балансу та їх взаємозв'язку з Планом рахунків.
4. Принципи будови і визнання статей Балансу (Звіту про фінансовий стан), пояснення їх змісту.

5. Структура та зміст активу Балансу (Звіту про фінансовий стан).
6. Оцінка та класифікація активів Балансу (Звіту про фінансовий стан).
7. Структура та зміст пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан).
8. Оцінка та класифікація пасивів Балансу (Звіту про фінансовий стан).
9. Оцінка та зміст статей необоротних активів.
10. Визначення вартості, за якою необоротні активи відображаються у Балансі (Звіті про фінансовий стан).
11. Оцінка та зміст статей оборотних активів.
12. Порядок оцінки запасів та дебіторської заборгованості на дату Балансу.
13. Порядок визначення суми балансової статті «Балансова (залишкова) вартість основних засобів».
14. Порядок визначення суми балансової статті «Балансова (залишкова) вартість нематеріальних активів».
15. Порядок визначення суми балансової статті «Балансова (залишкова) вартість довгострокових біологічних активів».
16. Зміст розділу Балансу «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття».
17. Структура і зміст статей власного капіталу.
18. Зміст статей довгострокових зобов'язань та джерела їх формування.
19. Зміст статей поточних зобов'язань та джерела їх формування.
20. Зміст статті доходів майбутніх періодів та джерела їх формування.
21. Розкрийте особливості відображення в балансі забезпечень.
22. Як відображають у фінансовій звітності події після дати балансу?
23. Наведіть порядок виправлення помилок у звітах.

Тема 4. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2)

1. Розкрийте мету та загальні вимоги до Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід).
2. Загальна будова та зміст Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) і його аналітичні можливості.
3. Наведіть джерела інформації для складання Звіту про фінансові результати.
4. Опишіть порядок складання розділу I Звіту про фінансові результати «Фінансові результати».
5. Порядок складання розділу II Звіту про фінансові результати «Сукупний дохід».
6. Охарактеризуйте облікове забезпечення для складання розділу III Звіту про фінансові результати «Елементи операційних витрат».
7. Розкрийте порядок складання розділу IV Звіту про фінансові результати «Розрахунок показників прибутковості акцій».
8. Порядок формування даних про доходи за видами діяльності підприємства.
9. Порядок формування даних про витрати за видами діяльності підприємства.
10. Алгоритм визначення валового прибутку (збитку) від реалізації підприємством продукції, робіт, послуг.

11. Порядок визначення фінансового результату від операційної діяльності підприємства.

12. Алгоритм визначення прибутку (збитку) від звичайної діяльності підприємства до оподаткування.

13. Порядок визначення суми чистого прибутку (збитку).

14. Характеристика елементів операційних витрат та джерела їх формування.

15. Узгодженість показників Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) з Планом рахунків.

16. Як розраховується (обчислюється) загальна сума іншого сукупного доходу?

17. Чим відрізняється поняття «прибуток до оподаткування» від поняття «чистий фінансовий результат»? Обґрунтуйте своє доведення прикладами.

18. Яка інформація про доходи, витрати та результати діяльності розкривається у Примітках до Звіту про фінансові результати?

19. Розкрийте порядок відображення в обліку і Звіті про фінансові результати витрат з податку на прибуток.

20. Чим відрізняється поняття «прибуток до оподаткування» від поняття «чистий фінансовий результат»? Обґрунтуйте своє доведення прикладами.

Тема 5. Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)

1. Обґрунтуйте необхідність складання Звіту про рух грошових коштів.

2. Хто є користувачами інформації, що міститься у Звіті про рух грошових коштів?

3. Охарактеризуйте зміст і структуру Звіту про рух грошових коштів.

4. Розкрийте загальні вимоги НП(С)БО 1 до Звіту про рух грошових коштів.

5. Дайте визначення термінів «грошові кошти» і «грошові потоки».

6. Назвіть джерела інформації для складання розділу I Звіту про рух грошових коштів.

7. Яка інформація про рух коштів розкривається у Примітках до фінансової звітності?

8. Охарактеризуйте зміст операцій, які пов'язані з рухом грошових коштів від операційної діяльності підприємства.

9. Охарактеризуйте зміст операцій, які пов'язані з рухом грошових коштів від інвестиційної діяльності підприємства.

10. Охарактеризуйте зміст операцій, які пов'язані з рухом грошових коштів від фінансової діяльності підприємства.

11. Яка інформація наводиться у статтях «Інші надходження» та «Інші платежі» від кожного виду діяльності?

12. Охарактеризуйте аналітичні можливості Звіту про рух грошових коштів.

13. Як показники Звіту про рух грошових коштів взаємопов'язані з показниками Балансу (Звіту про фінансовий стан)?

14. У яких статтях Звіту про рух грошових коштів наводиться інформація про надходження / вибуття грошових коштів внаслідок надзвичайних подій?

15. Розкрийте особливості складання Звіту про рух грошових коштів за прямим методом.

16. Розкрийте особливості складання Звіту про рух грошових коштів за непрямим методом.

17. Чи включаються обороти за бартерними операціями до Звіту про рух грошових коштів?

Тема 6. Звіт про власний капітал (форма № 4)

1. Обґрунтуйте необхідність складання Звіту про власний капітал.
2. Дайте коротку характеристику НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» щодо власного капіталу.
3. Визначте складники власного капіталу та рахунки, на яких вони обліковуються.
4. Охарактеризуйте загальний зміст і структуру Звіту про власний капітал.
5. Визначте вплив зміни облікової політики на статті власного капіталу.
6. Визначте вплив переоцінки необоротних активів на статті власного капіталу.
7. Порядок визначення впливу чистого прибутку / збитку та його розподілу на статті власного капіталу.
8. Джерела інформації для заповнення статей «Внески учасників».
9. Визначте вплив вилучення капіталу на статті власного капіталу.
10. Порядок визначення залишку власного капіталу на кінець року.
11. Розкриття інформації про зміни у власному капіталі у примітках до фінансової звітності.
12. Аналітичні можливості Звіту про власний капітал при прийнятті рішень.
13. Функції власного капіталу підприємства, їх доведення.
14. Як виправляються помилки минулих років у Звіті про власний капітал та які проводки для цього робить головний бухгалтер?
15. Опишіть порядок нарахування дивідендів та їх відображення у фінансовій звітності підприємства.
16. Розкрийте вплив обліку довгострокових фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі, на величину власного капіталу підприємства.

Тема 7–8. Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5).

Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах

1. Обґрунтуйте необхідність складання Приміток до фінансової звітності.
2. Розкрийте призначення Приміток до фінансової звітності та нормативної бази, яка регламентує їх складання.
3. Зміст та структура Приміток до річної фінансової звітності (форма № 5).
4. Принципи розкриття інформації у примітках до фінансової звітності.
5. Назвіть джерела інформації для складання форми № 5.
6. Вимоги, що висуваються до інформації, яка підлягає розкриттю у Примітках до фінансової звітності.
7. Примітки щодо облікової політики, зміни облікової політики та облікових оцінок.
8. Примітки щодо виправлення помилок, допущених у фінансових звітах минулих років.
9. Примітки щодо подій після дати Балансу.
10. Примітки про операції з пов'язаними сторонами.

11. Примітки про господарські та географічні сегменти підприємства.
12. Охарактеризуйте зміст інформації за сегментами: сутність, ознаки, методологія розкриття.
13. Як визначають пріоритетні та допоміжні звітні сегменти?
14. Дайте характеристику господарського сегмента.
15. Дайте характеристику географічного виробничого сегмента.
16. Дайте характеристику географічного збутового сегмента.
17. Які об'єкти бухгалтерського обліку розкриваються у формі № 6 «Інформація за сегментами»?
18. Для чого порівнюють показники різних форм фінансової звітності? Наведіть приклади порівняння.

7. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Загальні вимоги до звітності підприємств

Ситуаційне завдання 1. *Визначити* наслідки господарських операцій підприємства (за табл. 1) для бухгалтерського балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів. Для виконання завдання заповнити табл. 2, використовуючи для позначення збільшення величин «+», а для позначення їх зменшення «-».

Таблиця 1

Господарські операції підприємства за 20XX рік

№ з/п	Зміст господарських операцій	Сума, грн
1	Надано послуги іншим підприємствам, за які надійшли грошові кошти на поточний рахунок (в тому числі ПДВ)	60 000,0
2	Придбано комп'ютер для використання в бухгалтерії (в тому числі ПДВ)	6 600,0
3	Нараховано заробітну плату персоналу	20 000,0
4	Виплачено з каси заробітну плату персоналу	19 000,0
5	Отримано кредит у банку під 15 % річних	40 000,0

Таблиця 2

Наслідки господарських операцій для фінансових звітів

№ з/п	Фінансові звіти (загальна інформація)	Господарські операції				
		1	2	3	4	5
1	Звіт про фінансові результати: – дохід (виручка); – витрати					
2	Бухгалтерський баланс: – активи; – власний капітал; – зобов'язання					
3	Звіт про рух грошових коштів: – грошові надходження; – грошові видатки					

Ситуаційне завдання 2. Для перерахованих ситуацій *вказати принципи* бухгалтерського обліку, яких необхідно дотримуватися бухгалтеру:

а) компанія за обладнання сплачує 12 000 тис. грн. Балансова вартість обладнання складає 8 000 тис. грн;

б) дебіторська заборгованість складає 40 тис. грн. Виявилося, що дебітор став банкрутом;

в) запаси відображені в бухгалтерському обліку за балансовою вартістю 32 000 тис. грн, а їх чиста реалізаційна вартість складає 21 тис. грн.

г) передано актив у фінансову оренду вартістю 15 тис. грн.

Ситуаційне завдання 3. *Які з принципів бухгалтерського обліку можна використати* за наведеними операціями, що впливають на звітні показники?

а) підприємство використовує прямолінійний метод нарахування амортизації основних засобів з 2001 р.;

б) фінансовий результат розраховують за кожний квартал;

в) придбані товари: борошно – 8 т за ціною 2 800 грн, макаронні вироби – 2 т за ціною 4 500 грн. У фінансовій звітності товари представлені на загальну суму 31 400 грн;

г) підприємство отримало кредит на один рік 1 жовтня поточного року. У фінансовій звітності відображені нараховані відсотки за жовтень-грудень.

Ситуаційне завдання 4. На підприємстві у звітному періоді здійснено господарські операції. *Пояснити*, які принципи обліку відповідають наведеним операціям та виправити помилки:

- за рахунок підприємства придбано легковий автомобіль для особистих потреб керівника;

- у поточному періоді придбані товари на суму 12 тис. грн, які планується реалізувати за 16,8 тис. грн;

- підприємство придбало обладнання за 25 тис. грн, хоча на ринку його вартість складає 32,5 тис. грн. У бухгалтерському обліку відображено операцію у такий спосіб:

Дт 151 32,5 тис. грн.

Кт 311 25 тис. грн.

Кт 719 7,5 тис. грн;

- підприємство взяло в операційну оренду обладнання на суму 12 тис. грн та фінансову оренду на суму 25 тис. грн. У поточному періоді за дебетом рахунка відображена сума 37 тис. грн;

- виробничі запаси на суму 16 тис. грн передано на відповідальне зберігання. В обліку на цю ж суму зменшено залишок рахунка 20;

- грошові кошти, отримані як передоплата за майбутні послуги, відображені в обліку підрядника як дохід;

- засновник придбав автомобіль за власні кошти і передав його для користування у підприємство. Як відобразити операцію в обліку та звітності?

- підприємство отримало матеріальну допомогу від фізичної особи. Як класифікувати таку господарську операцію за стандартами?

Тема 2. Процедура складання фінансової звітності

Ситуаційне завдання 1. *Вказати* послідовність дій головного бухгалтера в ситуації, коли керівник вимагає поставити підпис на документі, законність якого викликає сумніви. Що важливо знати, коли підпис ставити необхідно? Вказати правила погодження таких документів.

Ситуаційне завдання 2. *Вказати* послідовність дій головного бухгалтера в ситуації, коли попередній бухгалтер вилучив або знищив первинні документи, аби уникнути претензій з боку податкових та правоохоронних органів.

Ситуаційне завдання 3. *Вказати* послідовність дій головного бухгалтера в разі вилучення первинних документів правоохоронними органами.

Ситуаційне завдання 4. *Вказати* інформаційні потреби різних користувачів фінансової звітності:

– інвестори;

- працівники;
- банки;
- постачальники та інші кредитори;
- клієнти та замовники;
- державні органи;
- громадськість.

Тема 3. Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1)

Ситуаційне завдання 1. *Скласти* баланс АТ станом на 31.12.20XX р. на підставі господарських операцій за грудень цього року.

1. Зареєстровано АТ і оголошено відкрити підписку на акції. Статутний капітал АТ зареєстрований у сумі 9 650 000 грн, у складі якого:

- прості акції 16 900 шт. × 500 грн;
- привілейовані акції 1 200 шт. × 1 000 грн.

2. Засновники внесли до статутного капіталу АТ в обмін на 8 000 простих і 1 200 привілейованих акцій: акції іншого підприємства – 2 500 000 грн, матеріали 1 200 000 грн; грошові кошти 600 000 грн.

3. На поточний рахунок надійшли кошти від продажу 8 900 простих акцій – 5 340 000 грн.

Ситуаційне завдання 2. Використовуючи результат виконання завдання 1 та наведені господарські операції, *скласти баланс підприємства*.

1. Безкоштовно отримане програмне забезпечення для ПЕОМ – 8 000 грн без ПДВ.

2. Здійснено витрати на виробництво послуг у сумі 600 000 грн, з них матеріали – 250 000 грн, а решта – заробітна плата з нарахуваннями.

3. На поточний рахунок надійшли кошти від реалізації послуг у сумі 726 000 грн, собівартість яких 555 тис. грн.

4. Проведено дооцінку програмного забезпечення – 1 000 грн.

5. Вилучено 2 000 власних простих акцій за ціною 550 грн.

Ситуаційне завдання 3. Підприємство 02.01.20XX р. придбало комп'ютер за 10 000 грн, оцінило строк його корисного використання 5 років, а ліквідаційну вартість як 0 грн. Для нарахування амортизації комп'ютера застосовується метод прямолінійної амортизації.

Зробити можливі проводки та *визначити* фінансову і податкову залишкову вартість комп'ютера на кінець року.

Ситуаційне завдання 4. Підприємство придбало виробниче обладнання за ціною 125 000 грн, сплатило витрати на його доставку 2 000 грн, витратило 1 000 грн на монтаж, перевірку придатності та підготовку до експлуатації. Усі суми наведені з ПДВ.

Визначити вартість введеного в експлуатацію обладнання та *зробити* бухгалтерські проводки.

Ситуаційне завдання 5. Один із директорів підприємства А, який є його акціонером, крім того, володіє юридичною фірмою Б. Керівництво підприємства А протягом звітного року сплатило гонорари за юридичні послуги

юридичній фірмі Б. Інший акціонер підприємства А (власник 22 % акцій) надає послуги з управлінського консалтингу підприємству А.

Підготувати необхідні примітки до фінансових звітів підприємства А.

Ситуаційне завдання 6. Підприємство А закупило пакет акцій підприємства Б на суму 300 тис. грн, що становить 60 % статутного капіталу підприємства Б. Підприємство Б отримало за рік 240 тис. грн прибутку, з яких 80 тис. грн направило на виплату дивідендів.

Відобразити операції підприємства А в обліку та звітності.

Ситуаційне завдання 7. У грудні минулого року підприємство отримало з бюджету 600 тис. грн для закупівлі пального з метою його передачі в поточному році сільськогосподарським виробникам під зобов'язання постачань у державні ресурси продовольства.

Відобразити цю операцію в обліку та звітності.

Ситуаційне завдання 8. Підприємство у січні поточного року уклало договір фінансової оренди автомобіля строком на 3 роки. Орендна плата згідно з договором – 1 000 грн за місяць. Орендна ставка відсотка – 15 % річних.

Відобразити ситуацію в обліку на дату операції та в балансі станом на 31 грудня поточного і наступного року.

Ситуаційне завдання 9. Підприємство продало побутову техніку з гарантією на 3 роки за 1 300 грн включно з ПДВ. Визначена вартість гарантійного обслуговування – 300 грн з ПДВ.

Відобразити цю операцію в обліку та звітності в рік продажу та в наступні роки.

Ситуаційне завдання 10. На кінець року підприємство мало заборгованість із заробітної плати 5 000 грн, з податку на прибуток – 20 тис. грн, з виплати дивідендів – 30 тис. грн, отримані та неотоварені аванси склали на кінець року 25 тис. грн.

Пояснити, як це буде відображено у звітності.

Ситуаційне завдання 11. 14 квітня поточного року АТ оголосило про виплату дивідендів за попередній рік у сумі 25 тис. грн. Дивіденди будуть виплачені акціонерам, що володіють акціями АТ станом на 15 лютого поточного року. Дата виплати дивідендів – 1 червня поточного року.

Зробити проводки. Пояснити вплив наведених подій на розмір власного капіталу АТ на кінець попереднього року.

Ситуаційне завдання 12. У березні поточного року АТ оголосило дивіденди за минулий рік у сумі 25 тис. грн, які сплачуються акціями. Дивіденди будуть сплачені у квітні поточного року.

Зробити бухгалтерські проводки. Пояснити вплив здійснених подій на показники фінансової звітності за минулий та поточний роки.

Ситуаційне завдання 13. Підприємство 2 січня поточного року випустило і реалізувало 10 %-ові облігації загальною номінальною вартістю 100 тис. грн з дисконтом у 10 тис. грн, термін погашення – 5 років. Відсотки нараховуються і сплачуються в кінці кожного року.

Зробити бухгалтерські проводки з реалізації облігацій станом на кінець року.

Описати вплив здійснених господарських операцій на баланс підприємства.

Ситуаційне завдання 14. Підприємство придбало пально-мастильні матеріали за талонами на суму 9 600 тис. грн з ПДВ та на 2 400 тис. грн через АЗС. Із придбаного на АЗС палива 23 % палива було придбано водіями легкових авто та 45 % – водіями у відрядженні.

Зробити бухгалтерські проводки та розкрити вплив здійснених операцій на Баланс та на оподаткування.

Ситуаційне завдання 15. З метою реалізації контракту на імпортування матеріалів українським резидентом подано заявку в установу банку на купівлю 10 000 дол. за курсом 24,05 грн за 1 дол. Комісія банку становить 2 %. На дату зарахування валюти на поточний валютний рахунок курс НБУ становив 23,95 грн за 1 дол. Придбана валюта перераховується нерезиденту авансом за курсом НБУ 23,9 грн за 1 дол. На дату отримання матеріалів курс долара становив 25,05 грн. При отриманні матеріалів митниці сплачено мита на суму 500 грн та митних зборів – 1 150 грн.

Зробити бухгалтерські проводки за здійсненими господарськими операціями. Пояснити їх вплив на Баланс.

Ситуаційне завдання 16. Українське підприємство отримало аванс від нерезидента на суму 5 000 євро за курсом 25,48 грн за один євро. На останній робочий день поточного звітного періоду курс євро до гривні становив 25,56 грн за 1 євро. У наступному періоді здійснено відвантаження товарів. Митниці сплачено мито в сумі 700 грн та митні збори – 150 грн. Собівартість відвантаженого товару – 960 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки за здійсненими господарськими операціями. Пояснити вплив здійснених операцій на Баланс.

Ситуаційне завдання 17. Заповнити згідно з наведеними даними ф. № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».

№ з/п	Статті балансу	Сума, грн
1	Витрати майбутніх періодів	–
2	Готова продукція	1 700
3	Довгострокові кредити банків	5 000
4	Доходи майбутніх періодів	–
5	Запасні частини	4 750
6	Знос нематеріальних активів	200
7	Знос основних засобів	2 500
8	Інший додатковий капітал	150
9	Гроші в касі та їх еквіваленти	1 400
10	Короткострокові кредити банків	1500
11	Матеріали	–
12	Незавершене виробництво	3 100
13	Нематеріальні активи (первісна вартість)	4 200
14	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	100
15	Основні засоби (первісна вартість)	12 500
16	Пайовий капітал	250
17	Довгострокові забезпечення	–

18	Поточна дебіторська заборгованість	1 700
19	Гроші на поточному рахунку	5 050
20	Резервний капітал	–
21	Розрахунки з бюджетом	275
22	Розрахунки з оплати праці	2 250
23	Розрахунки з учасниками	300
24	Розрахунки зі страхування	175
25	Зареєстрований (статутний) капітал	21 700
26	Довгострокові кредити банків	–

Ситуаційне завдання 18. Заповнити згідно з наведеними даними ф. № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».

№ з/п	Статті балансу	Сума, грн
1	Товари	6 800
2	Гроші в касі та їх еквіваленти	–
3	Короткострокові кредити банків	20 000
4	Доходи майбутніх періодів	–
5	Паливо	19 000
6	Знос нематеріальних активів	800
7	Знос основних засобів	10 000
8	Інший додатковий капітал	600
9	Витрати майбутніх періодів	5 600
10	Векселі видані	6 000
11	Незавершене виробництво	12 400
12	Нематеріальні активи (первісна вартість)	16 800
13	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	400
14	Основні засоби (первісна вартість)	50 000
15	Інший додатковий капітал	1 000
16	Поточна дебіторська заборгованість	6 800
17	Матеріали	–
18	Гроші на поточному рахунку	20 200
19	Неоплачений капітал	–
20	Розрахунки з бюджетом	1 100
21	Розрахунки з оплати праці	9 000
22	Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	–
23	Розрахунки з учасниками	1 200
24	Розрахунки зі страхування	700
25	Зареєстрований (пайовий) капітал	86 800

Тема 4. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2)

Ситуаційне завдання 1. Підприємство 2 січня п'ять років тому ввело в експлуатацію виробниче обладнання придбане за 264 тис. грн з ПДВ і нараховувало амортизацію за прямолінійним методом, з огляду на 8 років строку корисного використання та нульової ліквідаційної вартості. 2 січня поточного року було переглянуто строки корисного використання цього обладнання з 8-ми до 5-ти років.

Зробити проводки, пов'язані з переглядом строків корисного використання. Визначити суму амортизації обладнання у Звіті про фінансові результати за поточний рік.

Ситуаційне завдання 2. Підприємство отримало від замовника аванс у сумі 6 тис. грн (за продукцію ціною 20 грн за од., собівартість якої 18 грн за од.), а відвантажило у звітному періоді лише 250 од.

Зробити бухгалтерські проводки. Які суми за наведеними операціями будуть відображені у Звіті про фінансові результати?

Ситуаційне завдання 3. Підприємство отримало від покупця вексель на суму 12 тис. грн під 12 % річних на 3 місяці. Через 2 місяці вексель був дисконтований у банку під 16 % річних.

Зробити бухгалтерські проводки. Як вплинуть здійснені операції на показники Звіту про фінансові результати?

Ситуаційне завдання 4. Визначено, що прибуток, розрахований як об'єкт оподаткування у податковій декларації, становить 220 тис. грн і перевищує розрахований за даними Звіту про фінансові результати на 160 тис. грн, з яких 120 тис. грн – тимчасові різниці. Ставка податку на прибуток – 18 %.

Зробити проводки з нарахування податку на прибуток та відстрочених податкових активів (зобов'язань). Визначити, у яких формах звітності будуть відображені суми податку на прибуток та відстрочені податкові активи (зобов'язання).

Ситуаційне завдання 5. Підприємство списало запаси як неліквідні на суму 5 тис. грн. У наступному році знову оприбуткувало їх за вартістю списання та реалізувало з прибутком 3 тис. грн.

Зробити проводки. Пояснити вплив здійснених операцій у поточному та наступному роках на звітність підприємства.

Ситуаційне завдання 6. Скласти розділ IV Звіту про фінансові результати, використовуючи такі дані:

Чистий прибуток звітного періоду – 4 000 грн.

Прості акції в обігу на 1 січня – 900 шт.

Випущені прості акції 1 лютого – 100 шт.

Викуплені прості акції 1 вересня – 200 шт.

Прості акції в обігу на 31 грудня – 800 шт.

Ситуаційне завдання 7. Фінансові інвестиції у підприємство А 20 тис. грн, частка у статутному капіталі – 40 %.

1. Підприємство А отримало 100 тис. грн прибутку до вирахування податку з прибутку.

2. Підприємство А отримало 100 тис. грн збитку до вирахування податку з прибутку.

Розрахувати прибуток чи втрати від участі в капіталі та відобразити їх в обліку та звітності. Дати пояснення, зробити висновки.

Ситуаційне завдання 8. На підприємстві станом на 31 грудня звітного року за рахунком 372 дебетовий залишок 1 500 грн, з яких 500 грн – заборгованість за померлою особою.

Зробити проводки. На які форми звітності вплине списання заборгованості і за якими статтями?

Ситуаційне завдання 9. У грудні 20XX р. на виробництві використано 20 000 кВт/год електроенергії. Вартість 1 кВт/год без ПДВ складає 7,50 грн. Рахунок постачальник електроенергії не виставляв.

Визначити, як це буде відображено у фінансовій та податковій звітності, в обліку.

Ситуаційне завдання 10. Підприємство сплатило у грудні місяці поточного року орендну плату за грудень та січень–лютий наступного року з розрахунку 1 000 грн за місяць.

Зробити бухгалтерські проводки. Пояснити вплив здійсненої операції на показники фінансової та податкової звітності.

Ситуаційне завдання 11. Підприємство з безцеховою структурою управління базою розподілу загальновиробничих витрат обрало обсяг виробництва в натуральному вираженні.

Планом на звітний рік було передбачено обсяг виробництва (нормальну виробничу потужність) у 300 тис. од. Загальновиробничі витрати за річним планом – 690 тис. грн, з них змінні витрати – 56,5 %. Фактична потужність – 310 тис. од. Фактичні загальновиробничі витрати – 770 тис. грн, з них змінні – 55 %.

Зробити бухгалтерські проводки. Визначити, як вплине розмір розподілених та нерозподілених загальновиробничих витрат на виробничу собівартість продукції та як це відобразиться у Звіті про фінансові результати.

Ситуаційне завдання 12. Загальна вартість робіт за будівельним контрактом у 4 етапи становить 320 тис. грн (з ПДВ). Заплановані підрядником витрати – 218 тис. грн, з них: за першим етапом – 42 тис. грн, за другим – 54 тис. грн, за третім – 72 тис. грн, за четвертим – 50 тис. грн. Протягом виконання контракту (з 1 січня 20XX р. по 31 грудня 20XX р.) витрати склали: за першим етапом – 44 тис. грн, за другим – 56 тис. грн, за третім – 65 тис. грн, за четвертим – 40 тис. грн.

Проміжні рахунки виставлялись виконавцем і сплачувались замовником за першими трьома етапами за плановими показниками. По завершенні контракту здійснено остаточний розрахунок на всю суму контракту.

Зробити бухгалтерські проводки. Визначити, як будуть відображені у Звіті про фінансові результати господарські операції з виконання контракту?

Ситуаційне завдання 13. За умовами контракту підряднику треба підготувати 650 м² поверхні даху та покласти новий покрівельний матеріал. Договірна ціна становить 80 тис. грн (без ПДВ).

Визначити дохід підрядника на дату складання звітності (за кожний етап), якщо інших видів робіт за контрактом не передбачено. *Зробити проводки, вказати* вплив виконання контракту на звітність.

Показник	1 етап	2 етап	3 етап
Коефіцієнт співвідношення витрат наростаючим підсумком	0,28	0,66	1,00

Ситуаційне завдання 14. Підприємство здійснило передоплату і отримало товари від постачальника. За умовами договору доставка товарів здійснюється постачальником. Згідно з супровідними документами кількість товарів становить 1 000 од. Вартість 1 од. – 24 грн (з ПДВ).

При оприбуткуванні на склад виявлено нестачу товарів у кількості 150 од. Постачальнику виставлено претензію на 3 600 грн.

Зробити проводки, якщо:

- а) постачальник у наступному звітному періоді довантажив товар;
- б) 45 % отриманих товарів виявилися бракованими та були повернені постачальнику через 4 місяці від дати поставки. Вартість транспортних витрат – 2 400 грн з ПДВ;
- в) постачальник відмовився від виконання зобов'язань та оголосив себе банкрутом.

Розкрити вплив вищенаведених операцій на фінансовий результат покупця.

Ситуаційне завдання 15. На початок місяця у торговельного підприємства залишок товару за цінами продажу складав 30 000 грн. Торговельна націнка – 7 500 грн. Протягом місяця придбано товару на 9 500 грн (без ПДВ), який був переданий у роздріб. Сума торговельної націнки за звітний місяць – 3 500 грн. Реалізовано за місяць товару на 36 000 грн (з ПДВ).

Протягом місяця підприємство понесло такі витрати:

- на транспортування товару – 1 000 грн (перевізник – неплатник ПДВ);
- нарахування заробітної плати продавцям – 1 500 грн;
- оплата оренди магазину – 900 грн;
- оплачено рахунки за послуги: телефон – 60 грн; вода – 30 грн; електроенергія – 24 грн; опалення – 72 грн.

Зробити проводки та скласти Звіт про фінансові результати.

Тема 5. Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)

Ситуаційне завдання 1. 01.09.20XX р. підприємство отримало позику в 100 тис. грн під 35 % річних на 4 місяці. На 31.12.XX р. підприємство розрахувалося за відсотками, але не повернуло основну суму позики.

Визначити, як ці операції вплинули на рух грошових коштів?

Ситуаційне завдання 2. Класифікувати наведені нижче операції щодо руху грошових коштів внаслідок відповідної діяльності, використовуючи умовні позначення:

О – операційна, І – інвестиційна, Ф – фінансова, Н – негрошова.

1. Надійшла сума авансу від замовника.
2. Нарахована амортизація основних засобів.

3. Сплачені дивіденди акціонерам.
4. Оплачений рахунок постачальників за матеріали, що надійшли у попередньому місяці.
5. Перераховані кошти як внесок у спільне підприємство.
6. Отримані кошти в касу з банку для виплати зарплати.
7. Сплачений податок на прибуток.
8. Переоцінка залишку коштів в іноземній валюті станом на кінець звітного періоду.
9. Сплачений штраф за порушення терміну поставки.
10. Погашено довгостроковий кредит банку.

Ситуаційне завдання 3. Скласти примітку до статті «Грошові кошти та їх еквіваленти», якщо залишок за цією статтею на початок року становив 4,8 млн грн, а на кінець року – 4,7 млн грн. Підприємство включає до складу еквівалентів грошових коштів високоліквідні ринкові цінні папери, строк погашення яких не перевищує 3 місяці.

Ситуаційне завдання 4. Підприємство А займається торговельною діяльністю. Залишок коштів на рахунку підприємства на кінець року становив 110 тис. грн, а прибуток до оподаткування за рік – 878 тис. грн.

На основі наведених даних (у тис. грн) скласти Звіт про рух грошових коштів із застосуванням прямого методу.

Господарські операції	Сума, тис. грн
<i>1</i>	<i>2</i>
1. Придбано товари (залишків запасів на 1 січня не було)	1 700
2. Реалізовано товари у кредит (собівартістю 1 600)	3 200
3. Надійшло від покупців	3 000
4. Перераховано постачальникам за придбані товари	1 650
5. Виплачена зарплата	400
6. Сплачені відсотки	22
7. Нарахована амортизація основних засобів	90
8. Оплачені різні витрати обігу (оренда, освітлення, опалення)	200
9. Нарахований податок на прибуток	80
10. Придбано та оплачено устаткування	870
11. Отримана позика банку	220
12. Сплачено податок на прибуток	70
13. Виплачено дивіденди	78
14. Списано товари, пошкоджені негодою	10

Ситуаційне завдання 5. Визначити чисту зміну грошових коштів за такими даними:

Вихідні дані	Джерело (+)	Використання (-)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Торгова кредиторська заборгованість збільшилась на 100 тис. грн		
Запаси зменшились на 75 тис. грн		

Торгова дебіторська заборгованість збільшилась на 125 тис. грн		
Балансова вартість основних засобів збільшилась на 20 тис. грн		
Амортизація складає 30 тис. грн		
Збитки від торговельної діяльності складають 30 тис. грн		
Чистий грошовий потік = ____ тис. грн		

Ситуаційне завдання 6. Залишок грошових коштів та їх еквівалентів на початок року становив 10 тис. грн. Чистий рух грошових коштів за рік склав: від операційної діяльності – 500 тис. грн; від інвестиційної діяльності – 100 тис. грн; від фінансової діяльності – 200 тис. грн. Збитки від курсових різниць – 5 тис. грн.

Визначити залишок грошових коштів та їх еквівалентів на кінець року.

Ситуаційне завдання 7. Підготувати Звіт про рух грошових коштів використовуючи таку інформацію:

Статті балансу	Сума, тис. грн на кінець року	
	2014	2015
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Основні засоби (залишкова вартість)	900	1 000
Торгова дебіторська заборгованість	590	500
Запаси	580	600
Грошові кошти	100	–
Торгова кредиторська заборгованість	1 000	900
Банківський овердрафт	–	50
Акціонерний капітал	1 000	1 000
Нерозподілений прибуток	170	150
Баланс	?	?

Ситуаційне завдання 8. Підготувати Звіт про рух грошових коштів, використовуючи таку інформацію:

Статті балансу	Сума, грн на кінець року		грн (+, –)
	2015	2016	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Основні засоби	750 000	1 000 000	
Запаси	200 000	250 000	
Дебіторська заборгованість	95 000	100 000	
Грошові кошти	25 000	70 000	
Витрати майбутніх періодів	9 000	5 000	
Кредиторська заборгованість	70 000	90 000	
Інші короткострокові зобов'язання	8 000	5 000	
Довгострокові зобов'язання	200 000	300 000	
Акціонерний капітал	450 000	550 000	
Нерозподілений прибуток	170	150	
Баланс	351 000	480 000	

Додаткова інформація. Придбано основних засобів на суму 350 тис. грн, нарахована за рік амортизація – 100 тис. грн.

Ситуаційне завдання 9. Підприємство отримало протягом року безповоротну фінансову допомогу в сумі 6,5 тис. грн. Сума нарахованої амортизації – 1 тис. грн. Сплачено податок на прибуток – 1,175 тис. грн. Бухгалтерський прибуток до оподаткування – 5,5 тис. грн.

Скласти Звіт про рух грошових коштів і Звіт про фінансові результати.

Ситуаційне завдання 10. Підприємство починає свою діяльність з випуску акцій у кількості 25 000 шт. номіналом у 100 грн, які продає акціонерам за номіналом.

За рік здійснено такі операції:

- закуплена сировина – 70 тис. грн;
- нарахована заробітна плата та нарахування на неї персоналу – 45 тис. грн;
- орендна плата та інші витрати – 30 тис. грн.

Реалізація за рік – 150 тис. грн без ПДВ.

Залишки на кінець періоду:

- запаси сировини – 15 тис. грн;
- торгова кредиторська заборгованість за сировину на кінець року – 7 тис. грн;
- накопичені накладні витрати – 2 тис. грн;
- торгові боржники на кінець року – 50 тис. грн.

Визначити фінансовий результат та результат руху грошових коштів.

Ситуаційне завдання 11. Компанія «Прогрес» протягом звітного періоду мала такі операції (без ПДВ), грн:

- придбано матеріалів – 41 286;
- пряма заробітна плата – 20 444;
- непряма заробітна плата – 6 135;
- заробітна плата збутового персоналу – 5 157;
- заробітна плата адміністративного апарату – 9 106;
- інші адміністративні витрати – 7 213;
- інші виробничі витрати – 8 680;
- витрати на збут – 5 217;
- відпущено матеріалів зі складу у виробництво – 36 291, на збут – 2 958, на адміністративні потреби – 1 307;
- розподілені виробничі накладні витрати – 14 815;
- списано адміністративних витрат – 17 625;
- списано витрат на збут – 13 332;
- випущено готової продукції – 78 280;
- списано собівартість реалізованої продукції – 72 500;
- дохід від продажу – 143 650;
- списано на фінансові результати собівартість продажу – 72 500;
- визначено та відображено фінансовий результат – ?

Зробити контирування. *Визначити* чистий грошовий потік за прямим методом.

Тема 6. Звіт про власний капітал (форма № 4)

Ситуаційне завдання 1. Підприємство безкоштовно отримало у липні комп'ютер, справедлива вартість якого 6 тис. грн. За оцінкою строк його корисного використання 5 років, ліквідаційна вартість – 1 тис. грн, метод нарахування амортизації – прямолінійний.

Зробити проводки. *Розкрити* вплив цієї події на показники Звіту про власний капітал.

Ситуаційне завдання 2. На початок року за статтею «Інший додатковий капітал» обліковується залишок дооцінки основних засобів на суму 10 тис. грн, первісна вартість яких 100 тис. грн, знос – 70 тис. грн. Метод нарахування амортизації – прямолінійний, строк корисного використання – 5 років. За наслідками переоцінки цих основних засобів у березні поточного року їх балансова вартість зменшилась на 8 тис. грн, а також були оприбутковані безкоштовно отримані інші необоротні активи справедливою вартістю 2 тис. грн.

Зробити проводки. *Розкрити* вплив цих подій на величину власного капіталу.

Ситуаційне завдання 3. На початок року зареєстрований статутний капітал ТОВ – 2 000 тис. грн; резервний капітал – 500 тис. грн; нерозподілений прибуток – 20 тис. грн; додатковий капітал у результаті дооцінки основних засобів – 5 тис. грн.

Із ТОВ вибуває учасник, доля якого у статутному капіталі – 10 %, і йому повернено переданий ним раніше як внесок до статутного капіталу автомобіль, первісна вартість якого – 40 тис. грн, а нарахований знос за період використання після передачі ТОВ – 30 тис. грн, а також здійснено з ним повний розрахунок грошовими коштами.

Зробити бухгалтерські проводки. *Визначити* сальдо власного капіталу ТОВ після виходу з нього учасника.

Ситуаційне завдання 4. Підприємство А купило акції підприємства Б за номінальною вартістю на суму 200 тис. грн, частка у статутному капіталі 40 %.

1. Підприємство Б отримало 100 тис. грн прибутку до вирахування податку з прибутку та 50 % чистого прибутку спрямувало на виплату дивідендів.

2. Підприємство Б отримало 100 тис. грн збитку до вирахування податку з прибутку.

Розрахувати прибуток чи втрати від участі в капіталі та відобразити їх в обліку та звітності.

Ситуаційне завдання 5. Акціонерне товариство здійснило додаткову емісію 50 тис. простих акцій номіналом по 1 000 грн. Внаслідок підписки на емітовані акції реалізовано 25 тис. акцій власним працівникам за номіналом та 25 тис. акцій на біржі по 1 500 грн.

Відобразити цю операцію в обліку та звітності, примітках до звітності.

Ситуаційне завдання 6. У січні поточного року акціонерам нараховано дивіденди в сумі 2 млн грн за результатами роботи за минулий рік. Сума дивідендів на 1 просту акцію в 100 грн склала 20 грн.

Відобразити цю операцію в обліку та звітності.

Ситуаційне завдання 7. Новостворюване акціонерне товариство випускає 90 млн простих та 10 млн 8 %-их накопичувальних акцій номінальною вартістю по 1 грн. За перший рік роботи отримано збиток 1,2 млн грн, за другий – 500 тис. грн збитків, за третій рік – 3 млн грн прибутку.

Визначити суму грошей, яку отримають всього та на 1 акцію власники простих та привілейованих акцій у кожному з років.

Ситуаційне завдання 8. Підприємство А у січні поточного року купило 40 % акцій підприємства Б. Номінальна вартість куплених акцій – 200 тис. грн, справедлива вартість – 250 тис. грн, ціна купівлі – 270 тис. грн.

За поточний рік підприємство Б отримало 100 тис. грн прибутку до вирахування податку з прибутку. Дивіденди інвесторам не нараховувались.

Відобразити здійснені операції в обліку та звітності.

Ситуаційне завдання 9. Викуплена частка учасника ТОВ у статутному капіталі в сумі 4 000 грн. Учаснику в рахунок погашення заборгованості відпущено товар собівартістю 2 500 грн.

Зробити проводки та відобразити ситуацію у звітності.

Ситуаційне завдання 10. АТ має 1 млн акцій номінальною вартістю по 10 грн. У зв'язку зі збитками прийнято рішення про зменшення номінальної вартості акції до 6 грн.

Зробити проводки та відобразити ситуацію у звітності.

Ситуаційне завдання 11. Із ТОВ виходить засновник. Йому повертається автомобіль, внесений ним у статутний (засновницький) капітал. Первісна вартість автомобіля – 100 тис. грн, знос за час експлуатації – 80 тис. грн, та 12 тис. грн накопиченого капіталу товаром. Собівартість товару – 6 тис. грн.

Зробити проводки. Розкрити вплив здійснених операцій на величину власного капіталу.

Ситуаційне завдання 12. Підприємством А оголошено додатковий випуск 10 тис. простих акцій номіналом по 100 грн. В оплату 2 тис. акцій підприємство Б внесло основні засоби, справедлива вартість яких 220 тис. грн, фактична собівартість – 230 тис. грн. Останні акції розподілено між акціонерами шляхом рефінансування дивідендів з розрахунку 105 грн за акцію.

Відобразити ситуацію в обліку обох підприємств. Розкрити вплив здійснених операцій на величину власного капіталу обох підприємств.

Ситуаційне завдання 13. *Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції звітного періоду та скласти Звіт про власний капітал за такими даними:*

№ з/п	Вихідні дані та господарські операції	Дата	Сума, грн
1	2	3	4
1	Зареєстрований (статутний) капітал на початок року	01.01.20XX	2 000 000
2	Нерозподілений прибуток на початок року	01.01.20XX	150 000
3	Оголошено про виплату дивідендів за минулий рік	28.02.20XX	60 000
4	Виплачено суму оголошених дивідендів	28.03.20XX	

5	Виявлено недонараховану амортизацію за минулий рік	25.06.20XX	15 000
6	Спрямовано на створення резервного капіталу	26.06.20XX	20 000
7	Надійшли кошти в оплату за передплачені, але не повністю сплачені акції	28.06.20XX	180 000
8	Викуплено власні акції	20.09.20XX	300 000
9	Анульовано власні акції	30.09.20XX	300 000
10	Надано благодійну допомогу	31.10.20XX	6 000
11	Прибуток за поточний рік за мінусом податку на прибуток		28 000

Ситуаційне завдання 14. Компанія продає 10 тис. шт. раніше викуплених власних акцій номіналом по 10 грн за ціною 15 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Ситуаційне завдання 15. Викуплено власні акції 5 000 шт. номінальною вартістю по 1 грн за 6 000 грн і перепродано за 5 000 грн.

Зробити бухгалтерські проводки. *Розкрити* вплив здійснених операцій на величину власного капіталу.

Ситуаційне завдання 16. У лютому поточного року виявлено, що у липні минулого року не була відображена реалізація матеріалів на суму 600 грн з ПДВ, первісна вартість яких складає 400 грн.

Зробити виправні проводки у бухгалтерському обліку та виправлення у податкових розрахунках. *Визначити*, як ці виправлення будуть відображені у фінансовій та податковій звітності.

Ситуаційне завдання 17. У січні поточного року виявлено, що в січні минулого року підприємством оприбутковано 1 диван первісною вартістю 8 900 грн та 2 шафи первісною вартістю по 1 600 грн як малоцінні та швидкозношувані предмети та передано в експлуатацію. Обліковою політикою підприємства визначена максимальна вартість для віднесення до інших необоротних матеріальних активів 6 000 грн. Визначений строк служби для аналогічних основних засобів складає 5 років, а амортизація нараховується прямолінійним методом.

Амортизація за малоцінними необоротними активами нараховується 50 % при введенні в експлуатацію та 50 % при їх вибутті.

Зробити виправні проводки у бухгалтерському обліку та виправлення у податкових розрахунках. *Визначити*, як ці виправлення будуть відображені у фінансовій звітності.

Ситуаційне завдання 18. У лютому поточного року виявлено, що у січні за заявою працівника в рахунок його зарплати було перераховано квартплату в сумі 190 грн. У бухгалтерському обліку ця операція була відображена за дебетом рахунка 443 та кредитом 311.

Зробити необхідні виправлення в обліку.

**Тема 7–8. Примітки до фінансової звітності (форма № 5).
Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах**

Ситуаційне завдання 1. Підприємство на початок року мало автомобіль первісною вартістю 18 тис. грн, знос – 6 тис. грн. Визначити суму зносу за рік та кількість місяців експлуатації на початок року, якщо підприємство використовує прямолінійний метод нарахування амортизації, а строк служби автомобіля – 9 років.

Скласти примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 2. На підставі наведених даних розрахувати витрати та наявність запасів на кінець періоду при застосуванні методів ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів, середньозваженої собівартості та ФІФО.

Дата	Закуплено		Відпущено на виробництво, од.
	од.	ціна за од.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
На початок року	500	10	
5 січня			200
10 січня	250	20	
15 січня	200	30	
20 січня			250
25 січня	650	40	
30 січня			150
Залишок на 31.01	1 000		

За даними інвентаризації залишки запасів на кінець січня складають 1 000 од., з них: 600 од. по 40 грн, 100 од. по 30 грн, 150 од. по 20 грн, 150 од. по 10 грн.

Скласти примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 3. На 31 грудня 20XX р. підприємство має дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги в сумі 20 тис. грн. З цієї суми 5 тис. грн простроченої заборгованості, яка заперечується покупцем.

Зробити бухгалтерські проводки та скласти примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 4. Підприємство А в квітні місяці поточного року купило 1 000 шт. акцій підприємства Б по 100 грн з метою їх продажу у січні наступного року. Акції котируються на біржі. На 31 жовтня поточного року ціна акції на біржі складала 80 грн, на 31 грудня – 110 грн.

Зробити бухгалтерські проводки та скласти примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 5. Дані щодо дебіторської заборгованості на підприємстві на початок року наведені в таблиці.

Дебіторська заборгованість		Коефіцієнт повернення боргу за попередні 3 роки
За строками непогашення	Сума, тис. грн	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
до 3-х міс.	10	99
від 3-х до 6-ти міс.	30	95
від 6-ти до 12-ти міс.	60	90

від 12-ти до 24-х міс.	30	80
від 24-х до 36-ти міс.	40	50
понад 36 міс.	10	-
Разом		

Створити резерв сумнівних боргів та відобразити їх в обліку та звітності.

Скласти примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 6. У січні поточного року акціонерам нараховані дивіденди в сумі 200 000 грн за результатами роботи за попередній рік. Сума дивідендів на 1 просту акцію в 10 грн склала 2 грн.

Відобразити цю операцію в обліку та звітності. Скласти примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 7. Первісна інвестиція зроблена підприємством А у спільне підприємство – 70 %, підприємством Б – 30 %. Згідно з договором про спільну діяльність прибуток розподіляється пропорційно інвестиціям.

Сума інвестицій підприємства А – 70 тис. грн, підприємства Б – 30 тис. грн.

Прибуток спільного підприємства за роками:

Показник	Роки				
	1	2	3	4	5
Прибуток	20 000	10 000	-15 000	-6 000	-12 000

Визначити вартість інвестицій компаній А та Б у спільне підприємство на кінець 5-го року.

Зробити бухгалтерські проводки для підприємства А за всі роки діяльності спільного підприємства та скласти примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 8. Підприємство А володіє 90 % акцій підприємства Б, яке володіє 85 % акцій підприємства С, 95 % акцій підприємства Д і 100 % акцій підприємства Е, підприємство Е володіє 90 % акцій підприємства Ж. Чистий прибуток підприємств такий:

Показник	Підприємство					
	А	Б	С	Д	Е	Ж
Прибуток	124	100	50	120	80	100

Скласти примітки до звітності.

8. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1–2. Загальні вимоги до звітності підприємств.

Процедура складання фінансової звітності

Ситуаційне завдання 1. Для перерахованих ситуацій *вказати* принципи бухгалтерського обліку, яких необхідно дотримуватися бухгалтеру:

- а) компанія сплачує за обладнання 12 000 тис. грн. Балансова вартість обладнання складає при цьому 8 000 тис. грн;
- б) дебіторська заборгованість складає 40 000 грн. Виявилося, що дебітор став банкрутом;
- в) запаси відображені в бухгалтерському обліку за балансовою вартістю 32 000 тис. грн, а їх чиста реалізаційна вартість складає 21 тис. грн;
- г) переданий актив у фінансову оренду вартістю 15 тис. грн.

Ситуаційне завдання 2. *Вказати*, які з принципів бухгалтерського обліку можна використати за наведеними операціями, що впливають на звітні показники?

- а) підприємство використовує прямолінійний метод нарахування амортизації основних засобів з 2001 р.;
- б) фінансовий результат розраховують за кожний квартал;
- в) придбані товари: борошно – 8 тон за ціною 2 800 грн, макаронні вироби – 2 тони за ціною 4 500 грн. У фінансовій звітності товари представлені на загальну суму 31 400 грн;
- г) підприємство отримало кредит на один рік 1 жовтня поточного року. У фінансовій звітності відображені нараховані відсотки за жовтень-грудень.

Ситуаційне завдання 3. На підприємстві у звітному періоді здійснено господарські операції. *Пояснити*, які принципи обліку відповідають наведеним операціям та виправити помилки:

- за рахунок підприємства придбано легковий автомобіль для особистих потреб керівника;
- у поточному періоді придбані товари на суму 12 тис. грн, які планується реалізувати за 16,8 тис. грн;
- підприємство придбало обладнання за 25 тис. грн, хоча на ринку його вартість складає 32,5 тис. грн. У бухгалтерському обліку операцію відображено так:
Дт 151 32,5 тис. грн.
Кт 311 25 тис. грн.
Кт 719 7,5 тис. грн;
- підприємство взяло в операційну оренду обладнання на суму 12 тис. грн та фінансову оренду на суму 25 тис. грн. У поточному періоді за дебетом рахунка відображена сума 37 тис. грн;
- виробничі запаси на суму 16 тис. грн передано на відповідальне зберігання. В обліку на цю ж суму зменшено залишок рахунка 20;
- грошові кошти, отримані як передоплата за майбутні послуги, відображені в обліку підрядника як дохід;
- засновник придбав автомобіль за власні кошти і передав його для користування у підприємство. Як відобразити операцію в обліку та звітності?

- підприємство отримало матеріальну допомогу від фізичної особи. Як класифікувати таку господарську операцію за стандартами?

Ситуаційне завдання 4. *Вказати* послідовність дій головного бухгалтера в ситуації, коли керівник вимагає поставити підпис на документі, законність якого викликає сумніви.

Що важливо знати, коли підпис ставити необхідно? *Вказати* правила погодження таких документів.

Ситуаційне завдання 5. *Вказати* послідовність дій головного бухгалтера в ситуації, коли попередній бухгалтер вилучив або знищив первинні документи, аби уникнути претензій з боку податкових та правоохоронних органів.

Ситуаційне завдання 6. *Вказати* послідовність дій головного бухгалтера в разі вилучення первинних документів правоохоронними органами.

Ситуаційне завдання 7. *Вказати* інформаційні потреби різних користувачів фінансової звітності:

- інвестори;
- працівники;
- банки;
- постачальники та інші кредитори;
- клієнти та замовники;
- державні органи;
- громадськість.

Ситуаційне завдання 8. На підставі Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» та «Порядку подання фінансової звітності» *дати відповіді на запитання:*

- Що являє собою фінансова звітність?
- Хто є користувачами фінансової звітності?
- Яка мета складання фінансової звітності?
- Які принципи підготовки фінансової звітності?
- Чим забезпечується достовірність даних фінансової звітності?
- Який склад та елементи фінансової звітності?
- Що є звітним періодом для складання фінансової звітності?
- Які якісні характеристики фінансової звітності?
- Який порядок подання та оприлюднення фінансової звітності?
- Яка інформація про підприємство підлягає розкриттю у фінансовій звітності?

Ситуаційне завдання 9. *Дати відповіді на питання:*

– Чи має право головний бухгалтер підписувати договори та накази від імені підприємства?

– Чи відповідальний головний бухгалтер за правильність складання первинних документів?

– Чи зобов'язаний головний бухгалтер візувати проекти договорів та інших правових документів, які передаються на підпис керівнику?

– Як здійснити приймання-передачу справ від головного бухгалтера, що звільняється, новому головбуху?

– За які злочини головного бухгалтера може бути притягнуто до кримінальної відповідальності?

– У якому порядку здійснюється відшкодування працівником збитків, завданих підприємству?

Ситуаційне завдання 10. *Дати відповіді на питання:*

– Підприємство уклало декілька договорів. Податківці визнали операції, оформлені цими договорами, такими, що спрямовані на ухилення від сплати податків. Чи можна притягти до кримінальної відповідальності головного бухгалтера на тій підставі, що на договорах стоїть його віза?

– Які заходи дисциплінарних стягнень можуть бути застосовані до головного бухгалтера та в якому порядку (в які строки) вони застосовуються?

– Чи може головний бухгалтер відмовитися виконувати роботу, що не належить до його посадових обов'язків, але доручена йому керівником?

– Чи є головний бухгалтер матеріально відповідальною особою?

– Чи можна стягнути з головного бухгалтера збитки, пов'язані із застосуванням до підприємства штрафних санкцій податковими чи іншими уповноваженими органами через помилки, допущені в обліку?

– Як вирішується питання матеріальної відповідальності, якщо підприємству завдано збитків з вини кількох працівників?

Тестові завдання

1. НП(С)БО 1 визначається:

- а) склад та елементи фінансових звітів;
- б) мета, склад, принципи фінансової звітності та вимоги до визнання її елементів, форми;
- в) методологія бухгалтерського обліку;
- г) перелік П(С)БО;
- д) визначається весь вищезазначений перелік.

2. Документом НП(С)БО 1 НЕ визначається:

- а) принципи підготовки фінансової звітності;
- б) порядок виправлення помилок у фінансовій звітності;
- в) елементи фінансових звітів;
- г) якісні характеристики фінансової звітності.

3. У кінці звітного періоду мають бути нараховані такі витрати:

- а) нарахована, але не виплачена заробітна плата – ні; відрахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з цієї оплати праці – ні;
- б) нарахована, але не виплачена заробітна плата – так; відрахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з цієї оплати праці – ні;
- в) нарахована, але не виплачена заробітна плата – так; відрахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – так;

г) нарахована, але не виплачена заробітна плата – ні; відрахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування з цієї оплати праці – так.

4. Інформація, яка розкривається у фінансовій звітності за НП(С)БО 1, поділяється на таку, яка може:

- а) знаходиться тільки у фінансових звітах;
- б) знаходиться тільки у фінансових звітах або тільки у примітках до них;
- в) знаходиться або у фінансових звітах, або у примітках до них;
- г) знаходиться і у фінансових звітах, і у примітках до них.

5. Відображення дебіторської заборгованості у балансі підприємства за чистою вартістю реалізації відповідає такій якійсній характеристиці фінансової звітності:

- а) обачності;
- б) достовірності;
- с) суттєвості;
- г) нейтральності.

6. Звітність класифікується за:

- а) видами, періодичністю складання, способами відправлення;
- б) видами, датами, періодичністю складання, способами відправлення, за поширенням на галузі народного господарства, обсягами;
- в) видами, періодичністю складання, способами відправлення, за поширенням на галузі народного господарства, обсягами;
- г) видами, періодичністю складання, способами відправлення, за поширенням на галузі народного господарства, користувачами, обсягами;
- д) видами, способами відправлення, роллю за поширенням на галузі народного господарства, методами оподаткування, обсягами.

7. За видами звітність поділяють на:

- а) бухгалтерську, статистичну, оперативну, управлінську;
- б) бухгалтерську, статистичну, податкову, адміністративну, управлінську;
- в) фінансову, статистичну, оперативну;
- г) бухгалтерську, періодичну, річну;
- д) бухгалтерську, статистичну, телеграфну, поштову.

8. Перед складанням річної фінансової звітності має бути проведено:

- а) інвентаризацію активів та зобов'язань підприємства;
- б) загальні збори;
- в) взаємоперевірку розрахунків з дебіторами і кредиторами;
- г) атестацію головного бухгалтера.

9. Бухгалтерський облік ведеться з метою:

- а) складання податкових декларацій;
- б) отримання статистичної інформації;
- в) управління підприємством;
- г) надання інформації зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

10. *Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку затверджує:*
- а) Міністерство фінансів України;
 - б) Міністерство фінансів за погодженням з Державним комітетом статистики України;
 - в) Методологічна Рада з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України;
 - г) Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України.
11. *Фінансова звітність підлягає обов'язковому аудиту:*
- а) в усіх випадках;
 - б) у випадках, передбачених законодавством;
 - в) за згодою сторін;
 - г) не підлягає аудиту в жодному випадку.
12. *До складу фінансової звітності за НП(С)БО входять:*
- а) активи, зобов'язання, власний капітал, доходи і витрати;
 - б) баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про зміни у власному капіталі, звіт про рух грошових коштів, примітки;
 - в) баланс, звіт про фінансові результати, звіт про фінансово-майновий стан, пояснювальна записка;
 - г) баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал, звіт про рух грошових коштів, примітки.
13. *До складу якісних характеристик фінансової звітності за НП(С)БО НЕ належить:*
- а) дохідливість;
 - б) облікова політика;
 - в) зіставність;
 - г) доречність.
14. *Внутрішньогосподарський (управлінський) облік на підприємстві ведеться згідно з:*
- а) листами Міністерства економіки;
 - б) галузевими положеннями;
 - в) національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку;
 - г) жодна відповідь не є правильною.
15. *Компонентом фінансової звітності є такий документ:*
- а) аудиторський висновок;
 - б) звернення Ради директорів до акціонерів;
 - в) примітки до фінансових звітів;
 - г) проспект емісії акцій.
16. *Принцип нарахування, який використовується під час формування фінансової звітності, полягає у тому, що:*
- а) результати господарських операцій визначаються після отримання або сплати грошових коштів;
 - б) інформація минулих операцій не включається до фінансових звітів;

- в) ресурси, які мають надійти у майбутньому, не відображаються у фінансовій звітності;
- г) результати господарських операцій визначаються, коли вони відбуваються.

17. Принцип обачності при відображенні результатів господарських операцій у фінансовій звітності – це:

- а) операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише зважаючи на юридичну форму;
- б) застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які мають запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів та доходів підприємства;
- в) оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється з огляду на припущення, що його діяльність буде тривати далі.

18. Статті бухгалтерської звітності, що складається за звітний рік, мають підтверджуватися:

- а) довідками про залишки, отримані на підставі облікових реєстрів;
- б) результатами інвентаризації майна та фінансових зобов'язань;
- в) актом перевірки податкової інспекції.

19. У якому варіанті відповіді запропоновано логічну послідовність порядку складання звітності?

- а) первинний документ – журнал-ордер – Головна книга – бухгалтерські звіти;
- б) первинний документ – Головна книга – журнал-ордер – бухгалтерські звіти;
- в) первинний документ – Головна книга – оборотно-сальдова відомість – бухгалтерські звіти;
- г) первинний документ – журнал-ордер – бухгалтерські звіти – Головна книга.

20. Як відображаються у фінансовій звітності операції в іноземних валютах?

- а) в іноземній валюті без перерахунку у гривні;
- б) у вітчизняній валюті за курсом НБУ;
- в) за валютним курсом на останній день звітного періоду.

Тема 3. Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1)

Ситуаційне завдання 1. Підприємство вирішило дооцінити необоротний актив – виробниче обладнання. Його первісна вартість 25 000 грн, сума зносу – 6 000 грн. Індекс переоцінки складає 1,12.

Відобразити зміни в балансі внаслідок переоцінки.

Ситуаційне завдання 2. ТОВ «Премія» має статутний капітал у розмірі 45 тис. грн, який складається з частки ТОВ «Світло» у розмірі 35 тис. грн та фізичної особи Снігур В. Є. на суму 10 тис. грн.

Для господарської діяльності ТОВ «Премія» необхідно придбати офісну техніку. Оскільки власних активів підприємство не має, офісна техніка, вартість

якої складає 8 тис. грн, надана ТОВ «Світло», що перевищує вартість уставного капіталу.

Відобразити записи на бухгалтерських рахунках та *сформувати* баланс на початок та кінець періоду.

Ситуаційне завдання 3. Фонд заробітної плати у січні на підприємстві складає 60 тис. грн. Загальний плановий фонд оплати праці на підприємстві складає 765 тис. грн. Річна планова сума витрат на оплату відпусток – 52 тис. грн.

Визначити та відобразити на рахунках обліку та у звітності суму забезпечень.

Ситуаційне завдання 4. Здійснена переоцінка вартості основних засобів, внаслідок чого відбулася їх уцінка. Первісна вартість засобів – 10 000 грн, сума зносу – 2 000 грн. Індекс переоцінки складає 0,65.

Відобразити операції в обліку та *визначити* їх вплив на звітні показники.

Ситуаційне завдання 5. Внаслідок інвентаризації виявлено нестачу основних засобів. Їх первісна вартість становила 8 000 грн, сума зносу – 1 800 грн. У нестачі винна матеріально відповідальна особа.

Відобразити результати інвентаризації в обліку та *вказати* вплив бухгалтерських операцій на фінансову звітність.

Ситуаційне завдання 6. Сальдо за синтетичними рахунками ТОВ «Лагода» на початок звітного періоду (у тис. грн):

Назва рахунку	Початок	Кінець
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Право на знаки для товарів і послуг	89,35	–
Право на користування об'єктом промислової власності	105,25	
Знос нематеріальних активів	–	–
Основні засоби (первісна вартість)	2 296,7	7 476,1
Знос основних засобів	1 204,8	1 478,2
Відстрочені податкові активи	31,1	49,6
Інші необоротні активи	–	194,6
Будівельні матеріали	230,00	1 858,00
Сировина	641,59	1 754,12
Запасні частини	87,35	117,34
Паливо	64,36	115,67
Тара	–	89,36
Купівельні напівфабрикати	–	1 953,34
Інші матеріали	–	1 766,87
Придбання виробничого обладнання	295,5	–
Будівництво приміщення цеху переробки	307,1	307,1
Розрахунки з підзвітними особами	0,98	2,18
Розрахунки за претензіями	14,8	54,87
Розрахунки з відшкодування заподіяного збитку	5,46	3,18
Розрахунки з іншими дебіторами	26,76	1 278,37
Векселі видані	–	10 371,1
Готова продукція	929,3	2 700,1
Готівка	0,45	0,37

Поточний рахунок	42,85	26,73
Товари відвантажені	42	96,9
Розрахунки з постачальниками	9 168,3	2 4687,4
Розрахунки з покупцями і замовниками		
Чиста реалізаційна вартість	5 944,5	19 227,0
Первинна вартість	6 048,1	19 330,6
Резерв сумнівних боргів	(103,6)	(103,6)
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	21,1	14,7
Дебіторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	–	38,5
Заборгованість зі сплати податку на прибуток	65,12	112,3
Заборгованість зі сплати ПДФО	3,18	18,2
Заборгованість зі сплати ПДВ	14,80	36,7
Розрахунки з позабюджетних платежів	33,2	30,5
Заборгованість із пенсійного страхування	7,2	10,35
Заборгованість зі страхування на випадок безробіття	1,6	3,68
Розрахунки за страхуванням майна	9,0	30,17
Розрахунки з оплати праці	33,0	95,0
Розрахунки з підзвітними особами	8,59	6,12
Розрахунки за нарахованими відсотками	43,12	35,91
Розрахунки з іншими кредиторами (Податковий кредит)	36,69	4,37
Прибуток нерозподілений (непокритий збиток)	–434,2	–422,1
Короткострокові кредити банків	–	1625,3
Відстрочені податкові зобов'язання	–	19,7
Статутний капітал (zareєстрований (пайовий) капітал)	532,1	532,1
Безоплатно отримані активи	121,3	121,3
Дооцінка активів	215,9	215,9
Інший додатковий капітал	112,8	112,8

На основі даних про вартість активів, капіталу та суми зобов'язань підприємства на кінець звітного періоду *сформувані* баланс та *визначити* відхилення за кожною балансовою статтею.

Ситуаційне завдання 7. Залишки за рахунками ТОВ «Премія» на початок та кінець звітного періоду (у тис. грн):

Назва рахунку	Початок	Кінець
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Основні засоби (первісна вартість)	21 397	21 315
Знос основних засобів	13 539	13 884
Довгострокові інвестиції в цінні папери	7	6
Тварини на вирощуванні та відгодівлі	567	677
Інші необоротні активи	3	4
Будівельні матеріали	125	231
Сировина	365	412
Запасні частини	81	74

Паливо	236	296
Тара	51	42
Інші матеріали	438	521
Придбання необоротних активів	36	–
Будівництво складу	9	9
Розрахунки з підзвітними особами	5,6	3,3
Розрахунки за претензіями	86	72
Розрахунки з відшкодування заподіяного збитку	6,4	1,3
Розрахунки з іншими дебіторами	137	174,4
Затрати на вирощування пшениці	120	83
Затрати під урожай майбутнього року	180	160
Готова продукція	1	–
Грошові кошти та їх еквіваленти в національній валюті	36	17
Готівка	0,32	0,18
Поточний рахунок	35,68	16,82
Розрахунки з постачальниками	380	305
Розрахунки з покупцями і замовниками		
Чиста реалізаційна вартість	547	560
Первинна вартість	547	560
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	12	16
Дебіторська заборгованість із внутрішньогосподарських розрахунків	4	–
Розрахунки з бюджетом	213	237
Резервний капітал	–	627
Розрахунки за страхуванням	40	42
Пенсійне страхування	12	8
Страхування на випадок безробіття	18	12
Розрахунки за страхуванням майна	10	22
Кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	4	–
Розрахунки з оплати праці	19	22
Прибуток нерозподілений (непокритий збиток)	627	363
Пайові внески	–	4 855
Неоплачений капітал	(18)	–
Довгострокові векселі видані	210	120
Довгострокові зобов'язання з оренди	356	430
Статутний капітал	18	18
Безоплатно отримані активи	5 291	–
Дооцінка активів	3 771	3 771

На основі даних про вартість активів, капіталу та суму зобов'язань підприємства на кінець звітної періоду *сформувані* баланс та *визначити* відхилення за кожною балансовою статтею.

Ситуаційне завдання 8. На балансі ТОВ «Премія» на кінець року значаться залишки таких активів та джерел їх формування:

- необоротні активи 52 000 грн;

- оборотні активи 68 200 грн;
- витрати майбутніх періодів 5 000 грн;
- власний капітал 74 000 грн;
- забезпечення наступних витрат 3 000 грн;
- довгострокові зобов'язання 7 000 грн;
- поточні зобов'язання 39 000 грн;
- доходи майбутніх періодів 2 200 грн.

Протягом наступного року відбулися операції, які необхідно врахувати в обліку та відобразити вплив на балансові статті:

- 1) підприємство придбало акції за 12 тис. грн, ринкова вартість яких складає 18 тис. грн;
- 2) ліквідовано обладнання, яке повністю амортизоване в поточному році;
- 3) придбано обладнання за 7 тис. грн;
- 4) повністю погашено довгострокову позику у сумі 7 тис. грн;
- 5) дебіторська заборгованість за реалізацію готової продукції зросла протягом року на 14,4 тис. грн.

За наведеною інформацією *сформувати* балансові статті.

Ситуаційне завдання 9. Протягом року відбулися операції, які необхідно врахувати в балансі (залишки на початок звітного періоду в завданні 8):

- 1) придбано обладнання на суму 20 тис. грн для виробництва готової продукції;
- 2) отримано електричні лампи на суму 7 тис. грн та програмне забезпечення на суму 2 тис. грн. Розрахунок проведено грошовими коштами;
- 3) передано товарно-матеріальні коштовності на суму 13,2 тис. грн для виробництва готової продукції;
- 4) прибуток за результатами діяльності склав 5 600 тис. грн;
- 5) зроблено передплату на газети в розмірі 0,32 тис. грн на наступний рік;
- 6) підприємство реалізує готову продукцію та здійснює гарантійне обслуговування протягом трьох років. Витрати на гарантійне обслуговування становлять 2 % доходу від реалізації продукції. Протягом звітного року дохід від реалізації продукції становив 830 тис. грн.

Визначити суму забезпечення на гарантійне обслуговування. Витрати протягом року на гарантійне обслуговування склали 12,4 тис. грн.

Згідно з наведеною інформацією *скласти* бухгалтерський баланс на кінець звітного року.

Ситуаційне завдання 10. Протягом року відбулися операції, які необхідно врахувати в балансі (залишки на початок звітного періоду в завданні 8):

1. Розділ «Необоротні активи» включає:
 - обладнання, первісна вартість якого складає 23 тис. грн та накопичена амортизація – 1 250 тис. грн;
 - земля – 5,32 тис. грн (накопичена амортизація – 1 250 тис. грн);
 - програмне забезпечення на суму 3 тис. грн, амортизаційні відрахування на яке не нараховується;

– інвестиції – акції на суму 4 тис. грн (до цієї суми включається договір на страхування життя менеджера на 200 грн). Справедлива вартість акцій складає 3,6 тис. грн.

2. Розділ «Оборотні активи»:

– дебіторська заборгованість зменшилася на 1,5 тис. грн, а резерв сумнівних боргів збільшився на 0,8 тис. грн. Банківський овердрафт складає 25 тис. грн;

– витрати майбутніх періодів у 2015 р. не зменшилися.

3. Розділ «Власний капітал»:

– на підприємстві проведено дооцінку товарно-матеріальних цінностей на 3 тис. грн;

– збиток у діяльності підприємства склав 8 тис. грн.

4. Розділ «Поточні зобов'язання і забезпечення»:

– нарахована заробітна плата в розмірі 2,75 тис. грн не була показана в обліку.

Довгострокова позика в розмірі 7 тис. грн буде повернута в поточному році.

Підприємство взяло у фінансову оренду будівлю вартістю 10 тис. грн, річна орендна плата складає 2,5 тис. грн, фінансові витрати в попередньому звітному періоді склали 0,7 тис. грн.

5. Податок на прибуток за податковим обліком складає 200 грн.

Виправити помилки та скласти бухгалтерський баланс на кінець звітного періоду.

Тестові завдання

1. Довгострокова кредиторська заборгованість відображається у балансі в:

- а) 1 розділі пасиву;
- б) 2 розділі пасиву;
- в) 3 розділі пасиву.

2. Стаття «Додатковий капітал» містить сальдо субрахунків:

- а) резерв на оплату відпусток;
- б) емісійний дохід;
- в) резерв сумнівних боргів;
- г) вартість викуплених акцій;
- д) сальдо всіх зазначених субрахунків.

3. Підприємство 2 січня поточного року випустило і реалізувало 10 %-ові облигації, загальною номінальною вартістю 100 тис. грн зі знижкою (дисконтом) 10 тис. грн, термін погашення – 5 років. За якими статтями Балансу та у якій сумі треба відобразити у Балансі на 31 грудня цього року наслідки цих операцій?

- а) 100 тис. грн у складі «Інших довгострокових зобов'язань»;
- б) 90 тис. грн у складі «Інших довгострокових зобов'язань»;
- в) 110 тис. грн у складі «Інших довгострокових зобов'язань»;
- г) 100 тис. грн у складі «Інших довгострокових зобов'язань» та 10 тис. грн у складі «Інших поточних зобов'язань».

4. Первісна вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги на кінець року становила 250 тис. грн. Залишок резерву сумнівних боргів на початок року становив 4,5 тис. грн. Списано безнадійних боргів протягом року на 2,8 тис. грн. Донараховано протягом року у резерв 1,3 тис. грн.

Яким буде залишок за статтею Балансу «Резерв сумнівних боргів» на кінець року?

- а) 3 000 грн;
- б) 6 000 грн;
- в) 4 000 грн;
- г) 4 500 грн.

5. На кінець року собівартість виробничих запасів підприємства 100 тис. грн, а їх чиста вартість реалізації – 90 тис. грн. Застосований метод оцінки запасів при вибутті – ФІФО. У балансі за статтею «Виробничі запаси» на кінець року буде відображена сума:

- а) 100 тис. грн;
- б) 90 тис. грн;
- в) 10 тис. грн;
- г) 95 тис. грн.

6. При підготовці звіту за поточний рік підприємство виявило помилку у звіті минулого року, а саме були необґрунтовані капіталізовані витрати на розробку. Під час виправлення помилки за П(С)БО 6:

- а) зменшиться сума інших операційних витрат у Звіті про фінансові результати звітного року за поточний рік;
- б) збільшиться сума інших операційних витрат у Звіті про фінансові результати звітного року за поточний рік;
- в) збільшиться залишок нерозподіленого прибутку на початок звітного року у Звіті про власний капітал;
- г) зменшиться залишок нерозподіленого прибутку на початок звітного року у Звіті про власний капітал.

7. Залишок за статтею балансу «Резерв сумнівних боргів» на кінець звітного періоду зріс, а валова сума дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги зменшилась. Внаслідок цього:

- а) зменшилась балансова вартість дебіторської заборгованості;
- б) збільшився власний капітал за рахунок збільшення резервів;
- в) збільшилась балансова вартість оборотних активів;
- г) чиста реалізаційна вартість цієї дебіторської заборгованості не змінилась.

8. До яких змін у балансі призводить збільшення справедливої вартості основних засобів?

- а) збільшення балансової вартості основних засобів;
- б) збільшення «Іншого додаткового капіталу»;
- в) збільшення балансової вартості основних засобів та «Капіталу в дооцінках»;
- г) ніяких змін у балансі не буде.

9. За П(С)БО 9 правило нижчої з оцінок може застосовуватися до запасів:

- а) тільки на індивідуальній основі;
- б) тільки до подібних одиниць або взаємопов'язаних одиниць запасів;
- в) на підставі класифікації запасів (готова продукція, незавершене виробництво тощо);
- г) у випадках а і б.

10. Підприємство створено 23 липня поточного року. Вкажіть для нього дати першого річного та квартального Балансу.

- а) 30 липня наступного року; 1 квітня наступного року;
- б) 31 грудня поточного року; 30 вересня поточного року;
- в) 31 грудня поточного року; 31 грудня поточного року;
- г) 31 грудня наступного року; 1 квітня наступного року.

11. У лютому поточного року АТ оголосило про виплату дивідендів за попередній рік у сумі 25 тис. грн. Дивіденди будуть виплачені акціонерам, що володіють акціями АТ станом на 15 лютого поточного року. Дата виплати дивідендів – 1 квітня поточного року. Як перелічені події вплинули на підсумок власного капіталу у балансі АТ на кінець минулого року?

- а) ніяк не вплинули;
- б) зменшили;
- в) збільшили.

12. На кінець року АТ є відповідачем у суді стосовно претензії за порушення умов поставки. Рішення суду за оцінкою юрисконсульта АТ буде несприятливим для нього. Претензія, яку доведеться сплатити, оцінюється експертами у сумі 1 млн грн. Як ця невизначена подія вплине на річну фінансову звітність АТ?

- а) ніяк;
- б) буде розкрита у примітках до фінансових звітів;
- в) 1 млн грн буде визнано у складі зобов'язань у балансі;
- г) 1 млн грн буде визнано у складі власного капіталу у балансі.

13. Баланс відображає такі основні категорії бухгалтерського обліку:

- а) капітал власників і акціонерний капітал;
- б) прибуток, засоби і загальне фінансування;
- в) активи, зобов'язання і власний капітал;
- г) кредиторську і дебіторську заборгованість.

14. АТ вкладає довгострокові фінансові інвестиції у неринкові цінні папери за П(С)БО. Як зміниться балансова вартість цих інвестицій на дату балансу, якщо ринкова вартість ринкових інвестицій зростає?

- а) балансова вартість неринкових інвестицій зменшиться;
- б) балансова вартість неринкових інвестицій збільшиться;
- в) зміниться підхід до оцінки неринкових інвестицій;
- г) балансова вартість неринкових інвестицій не зміниться.

15. НЕ вважається зміною облікової політики:

- а) використання припущення нарахування замість касового методу;
- б) капіталізація витрат на позики замість їх відображення у складі витрат періоду;
- в) відображення у складі витрат періоду витрат на дослідження і розробки замість їх капіталізації;
- г) визначення облікової політики щодо операцій, які не відбувалися раніше.

16. У березні поточного року АТ оголосило дивіденди за минулий рік у сумі 25 тис. грн, які сплачуються акціями. Дивіденди будуть сплачені у квітні поточного року. На які з перерахованих нижче показників фінансової звітності за минулий рік вони вплинуть?

- а) на показники приміток до фінансової звітності;
- б) зменшать нерозподілений прибуток;
- в) зменшать залишок грошових коштів у балансі;
- г) зменшать прибуток на акцію.

17. Підприємство переглянуло строк корисного використання необоротного активу в бік зменшення. За П(С)БО 6 це буде:

- а) зміна облікової політики;
- б) виправлення помилки;
- в) зміна облікової оцінки;
- г) втрата корисності активу.

18. У кінці минулого року підприємство помилково НЕ нарахувало резерв сумнівних боргів. Цю помилку виправили у поточному році. Як ця помилка вплинула на чистий прибуток та витрати з податку на прибуток минулого року?

- а) чистий прибуток завищено, а витрати з податку на прибуток не зміняться;
- б) чистий прибуток завищено, а витрати з податку на прибуток занижені;
- в) чистий прибуток занижено, витрати з податку на прибуток занижено;
- г) чистий прибуток не зміниться, витрати з податку на прибуток не зміняться.

19. Події після дати балансу треба розкривати лише у примітках до фінансової звітності, коли:

- а) аудитор відмовляється підтвердити достовірність фінансової звітності;
- б) обставини, що склались протягом звітного періоду, не підтвердились після дати балансу;
- в) внаслідок цих подій підприємство зазнало значних втрат;
- г) ці події вказують на умови, що виникли після дати балансу.

20. До еквівалентів грошових коштів належать:

- а) кошти на рахунках у банку;
- б) короткострокові високоліквідні фінансові вкладення;
- в) короткострокові депозити;
- г) готівка.

21. Зобов'язання, які мають бути погашені через 15 місяців з дати балансу – це:

- а) довгострокові зобов'язання;
- б) поточні зобов'язання;
- в) забезпечення наступних витрат і платежів.

22. Річна бухгалтерська звітність подається підприємством не пізніше:

- а) 15 січня;
- б) 9 лютого;
- в) 28 лютого;
- г) 15 березня.

23. Вступне сальдо балансу на початок року може змінюватися у зв'язку з такими подіями:

- а) організаційно-структурними змінами;

- б) виявленням недочетів ТМЦ;
- в) не може змінюватися.

24. *Статті форм фінансової звітності, за якими відсутні числові значення:*

- а) пропускаються;
- б) прокреслюються;
- в) проставляються нульові значення;
- г) прокреслюються або можуть не наводитись.

25. *Підприємство придбало у жовтні поточного року товари у кількості 1 000 од. по 60 грн на загальну суму 60 000 грн (без ПДВ). Протягом листопада-грудня 600 од. товару було реалізовано по 80 грн. На 31 грудня в запасах знаходилось 400 од. товару, а їх чиста вартість реалізації дорівнювала 90 грн за одиницю. Ці запаси в балансі підприємства на 31 грудня треба відобразити за такою оцінкою:*

- а) 36 000 грн;
- б) 12 000 грн;
- в) 24 000 грн;
- г) 40 000 грн.

26. *АТ здійснює господарські операції в іноземній валюті. За П(С)БО 21 воно має застосовувати до перерахунку монетарних статей балансу в іноземній валюті:*

- а) курс обміну на дату здійснення операції та курс обміну на дату балансу;
- б) курс обміну на дату здійснення операції;
- в) курс обміну на дату балансу.

27. *Заборгованість за податками з працівників підприємства в балансі відображується у статті:*

- а) забезпечення наступних витрат і платежів;
- б) поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом;
- в) поточні зобов'язання за розрахунками з позабюджетних платежів;
- г) поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці.

28. *У статті «Відстрочені податкові зобов'язання» відображується:*

- а) сума поточних зобов'язань підприємства з податку на прибуток;
- б) сума поточних зобов'язань підприємства з податку на додану вартість;
- в) сума поточних зобов'язань підприємства з податку на доходи фізичних осіб;
- г) сума податку на прибуток, що підлягає сплаті в майбутніх звітних періодах.

29. *До складу доходів майбутніх періодів НЕ належить:*

- а) доходи у вигляді отриманих авансових платежів за здані в оренду основні засоби;
- б) виручка від продажу квитків транспортних і театральних-видовищних підприємств;
- в) виручка за вантажні перевезення;
- г) суми безоплатно одержаних оборотних активів.

30. *Валютою балансу в Україні є:*

- а) національна грошова одиниця;
- б) валюта обліку;
- в) будь-яка валюта;
- г) вільноконвертована валюта.

Тема 4. Звіт про фінансові результати

(Звіт про сукупний дохід (форма № 2))

Ситуаційне завдання 1. Будівельна компанія отримала замовлення на будівництво об'єкта. Ціна контракту складає 150 тис. грн. За складеним кошторисом витрати становлять 100 тис. грн. Фактичні витрати за перший квартал складають 20 тис. грн.

Визначити, яка сума доходу буде відображена в I кварталі у Звіті про фінансові результати.

Ситуаційне завдання 2. Підприємство здає в оренду приміщення на рік. Сума орендної плати складає 45 000 грн. *Відобразити* суму доходу за I квартал та кореспонденцію рахунків, якщо:

а) підприємство отримало в січні від орендаря суму орендної плати у розмірі 45 000 грн.

б) підприємство не отримало коштів від орендаря в I кварталі.

Підприємство відвантажило до своєї філії готову продукцію для реалізації. На момент формування звітності така продукція не була реалізованою.

Ситуаційне завдання 3. Рада акціонерів підприємства, до складу якого входять декілька самостійно господарюючих суб'єктів, приймає рішення стосовно продажу одного з підприємств. Прибуток від продажу вирішено спрямувати на поповнення оборотного капіталу АТ. Для цього між підприємством-об'єктом продажу і тим, що продає, провадяться всі необхідні розрахунки, також і з переведення залишків нерозподіленого прибутку і резервів на баланс продавця. Підприємство продається за 500 тис. грн, причому податкові зобов'язання продавцем не нараховуються і в покупця податковий кредит не виникає. Дата передачі майна покупцеві збігається датою державної реєстрації права власності.

Баланс об'єкта продажу станом на дату складання акта:

Актив	Сума, тис. грн	Пасив	Сума, тис. грн
Основні засоби (залишкова вартість)	250	Статутний капітал	390
Запаси	130	Кредитори	70
Дебітори	80	–	–
Всього	460	Всього	460

Визначити вартість нетто-активів підприємства, *відобразити* операції на рахунках бухгалтерського обліку та вказати розмір фінансового результату.

Ситуаційне завдання 4. На початок року в обігу перебувало 100 000 звичайних акцій ПАТ «Апогей».

25 квітня здійснено нову емісію звичайних акцій в кількості 50 000.

7 червня ПАТ «Апогей» викупило в акціонерів 30 000 власних звичайних акцій.

6 жовтня 20 000 раніше викуплених звичайних акцій повторно випущено в обіг.

За звітний період підприємство отримало 300 тис. грн прибутку, з якого 30 % спрямовано на виплату дивідендів.

Здійснити розрахунок середньозваженої кількості звичайних акцій ПАТ «Апогей», що перебували в обігу протягом звітного року та *розрахувати* прибуток на одну просту акцію.

Ситуаційне завдання 5. 1 січня 2017 р. акціонерне товариство здійснило дробіння звичайних акцій у співвідношенні 3:1.

На 31 грудня 2016 року в обігу перебувало 150 000 звичайних акцій.

Інших змін кількості акцій в обігу 2016–2017 рр. не було.

Чистий прибуток, що припадає на звичайні акції становив:

у 2016 р. – 600 000 грн;

у 2017 р. – 900 000 грн;

у 2016 р. базисний прибуток на акцію був 4 грн.

Відобразити базисний прибуток, що підлягає відображенню у фінансових звітах за 2017 рік.

Ситуаційне завдання 6. 01.02.2016 р. підприємство А придбало 30 % акцій підприємства В на суму 100 тис. грн. За 2016 р. підприємство В отримало прибуток 60 тис. грн. У лютому було оголошено дивіденди – 20 тис. грн.

Відобразити на рахунках операції, в тому числі з придбання акцій, та вказати зміни у Звіті про фінансові результати. *Визначити* балансову вартість інвестицій.

Визначити балансову вартість інвестицій при аналогічній ситуації, коли підприємство В отримало збиток у розмірі 15 тис. грн.

Ситуаційне завдання 7. Чистий прибуток підприємства складає 8 тис. грн. Підприємство має 100 тис. шт. простих акцій в обігу та 12 000 потенційних простих акцій. Після конвертування потенційних простих акцій чистий прибуток зросте на 12 %.

Визначити простий та скоригований прибуток на акцію.

Ситуаційне завдання 8. Підприємство має прості акції в обігу в кількості 2 000 шт.; привілейовані акції складають 100 шт. Є облігації, які можна конвертувати у прості акції – 60 шт. Умови конвертування 5:1. Вартість облігації складає 300 грн.

01.07. поточного року додатково випущено та реалізовано прості акції в кількості 500 шт.

Скласти розрахунок показників прибутковості акцій.

Ситуаційне завдання 9. *Скласти* Звіт про фінансові результати за 2018 р. для підприємства торгівлі за умови, що дохід за 2017 р. склав 124 000 грн.

Господарські операції поточного періоду:

– дохід від основної діяльності склав 320 000 грн з ПДВ;

– було повернено товарів на 12 000 грн;

– за обліковою політикою підприємство може реалізовувати товари при оптовій торгівлі зі знижкою 10 %;

– реалізовано приміщення складу за 60 000 грн (в т. ч. ПДВ). Первісна вартість складу 100 000 грн, знос – 50 000 грн;

– собівартість придбаних товарів складає 130 000 грн;

- нарахована заробітна плата 15 000 грн та відрахування до фондів соціального страхування склали 6 000 грн. Депонована заробітна плата – 7 000 грн;
 - підприємство взяло кредит на 100 000 грн під 10 % річних на один рік;
 - витрати на збут товарів за період склали 8 000 грн;
 - резерв сумнівних боргів склав 5 000 грн, забезпечення коштів на виплати на відпустку 2 000 грн;
 - грошовий внесок у статутний (zareєстрований) капітал складає 70 000 грн;
- На підприємстві відбулася пожежа. Збитки від пожежі склали 8 000 грн.

Ситуаційне завдання 10. *Скласти* Звіт про фінансові результати за 2018 р. для виробничого підприємства на підставі наведених господарських операцій:

- залишок готової продукції на 31.12.2018 р. складає 350 000 грн;
- витрати на виробництво склали 700 000 грн;
- незавершене виробництво – 240 000 грн;
- залишок готової продукції на 31.12.2017 р. – 270 000 грн;
- отримано дохід від реалізації продукції 1 200 000 грн;
- адміністративні витрати – 136 000 грн;
- резерв сумнівних боргів за розрахунком склав 8 000 грн;
- за бартером підприємство отримало обладнання на суму 20 000 грн в обмін на інше обладнання;
- дохід від операційної оренди склав 24 000 грн;
- амортизаційні відрахування від переданого в оренду обладнання – 8 000 грн;
- за даними інвентаризації виявлено недостачу в розмірі 7 000 грн;
- підприємство надало фінансову позику в розмірі 18 000 грн іншому підприємству;
- надано лист непрацездатності Іванова К. Д. на 10 робочих днів. Бухгалтер нарахував виплату в розмірі 620 грн.

Ситуаційне завдання 11. *Визначити* для підприємства фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування за наведеними даними:

- дохід від реалізації продукції склав 12 000 грн, товарів – 24 000 грн, послуг – 6 000 грн, відсотків за облігації – 7 000 грн, дивідендів – 8 000 грн;
- витрати: собівартість виготовленої продукції – 4 000 грн, собівартість придбаних товарів – 5 000 грн, нарахована заробітна плата адміністративному персоналу – 12 000 грн, амортизація – 2 000 грн, інші витрати операційної діяльності – 9 000 грн; витрати на освітлення цеху – 4 100 грн;
- підприємство повторно випустило в обіг вилучені акції на 7 800 грн;
- оголошено дивіденди на акції в розмірі 5 000 грн.

Ситуаційне завдання 12. *Скласти* Звіт про фінансові результати. Підприємство виготовляє обладнання і для замовників, і для себе.

Відомо такі дані:

- дохід від реалізації обладнання склав 720 000 грн;
- собівартість обладнання склала 480 000 грн. У цей показник входить поточний ремонт обладнання для підрозділів підприємства – 2 000 грн, монтажні роботи з будівництва цеху – 120 000 грн, передано обладнання до експлуатації на суму 36 000 грн;
- заробітна плата управлінського персоналу – 5 400 грн;

- витрати на оренду торгового залу – 34 000 грн;
- витрати на охорону праці – 25 000 грн;
- адміністративні витрати – 23 600 грн;
- інші витрати – 30 000 грн;
- відсотки по кредиту – 57 000 грн;
- страховка робітників – 6 000 грн;
- втрати від стихійного лиха – 1 500 грн.

Тестові завдання

1. *Фінансові витрати, пов'язані з придбанням (створенням) необоротних активів:*
 - а) завжди списуються на витрати періоду;
 - б) завжди капіталізуються;
 - в) залежно від прийнятої облікової політики можуть капіталізуватись або списуватись на витрати звітного періоду;
 - г) капіталізація фінансових витрат застосовується лише до суми тих фінансових витрат, яких можна було б уникнути, якби не здійснювались витрати на створення кваліфікаційного активу.
2. *В обсяг виручки від реалізації товарів НЕ включається:*
 - а) резерв сумнівних боргів;
 - б) сума збору до Пенсійного фонду від продажу ювелірних виробів;
 - в) акцизний податок на роздрібний продаж алкогольних та тютюнових виробів.
3. *Чистий прибуток підприємства у Звіті про фінансові результати за рік становить 25 тис. грн. Залишок товарних запасів зменшився на 2 тис. грн, а дебіторська заборгованість зросла на 3 тис. грн. Як ці зміни вплинули на фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування?*
 - а) фінансовий результат зменшився;
 - б) фінансовий результат збільшився;
 - в) на фінансовий результат ці зміни не вплинули.
4. *Розбавляюча потенційна проста акція – фінансовий інструмент або інша угода, конвертація яких у прості акції призведе:*
 - а) до збільшення чистого прибутку на одну просту акцію від звичайної діяльності у майбутньому;
 - б) до зменшення чистого прибутку на одну просту акцію від звичайної діяльності у майбутньому;
 - в) до збільшення чистого прибутку на одну привілейовану акцію у майбутньому;
 - г) до зменшення чистого прибутку на одну привілейовану акцію у майбутньому.
5. *Консалтингова фірма у поточному році отримала оплату за семінар, який має відбутися у наступному році. Як буде відображена оплата семінару у звітному році?*
 - а) буде відображений дохід у сумі отриманої виручки;
 - б) отримана оплата не буде відображена у Звіті про фінансові результати;
 - в) сума буде відображена в балансі як доходи майбутніх періодів;
 - г) сума буде відображена як отримані аванси.

6. Підприємство здійснило операцію з обміну подібних основних засобів. При цьому справедлива вартість переданих в обмін основних засобів менша за їх залишкову вартість. Вплив здійсненої операції на Звіт про фінансові результати такий:

- а) зменшиться прибуток;
- б) збільшиться прибуток;
- в) нічого не зміниться, бо це обмін подібних активів.

7. Нарахована протягом звітного року амортизація основних засобів, придбаних за рахунок коштів цільового фінансування, у Звіті про фінансові результати буде відображена у складі:

- а) доходів майбутніх періодів;
- б) інших доходів операційної діяльності;
- с) емісійного доходу;
- г) ніяк не вплине на доходи.

8. У січні поточного року підприємство А одержало дивіденди за акціями підприємства Б, які були придбані у жовтні минулого року. Частка придбаних акцій у статутному (засновницькому) капіталі підприємства Б понад 25 %, але підприємство А класифікує придбані акції як поточні інвестиції.

Підприємство А має відобразити у Звіті про фінансові результати отриману суму дивідендів за статтею:

- а) дохід від участі в капіталі;
- б) інші операційні доходи;
- в) інші доходи від операційної діяльності;
- г) інші фінансові доходи.

9. Підприємство зазнало втрати товарів від пожежі, які були частково відшкодовані страховою компанією. У звіті про фінансові результати наслідки цих операцій будуть відображені за статтями:

- а) інші витрати звичайної діяльності;
- б) надзвичайні витрати;
- в) надзвичайні доходи, надзвичайні витрати та податок на прибуток від надзвичайної діяльності;
- г) інші витрати операційної діяльності та інші доходи операційної діяльності.

10. У жовтні поточного року будівля підприємства балансовою вартістю 520 000 грн була повністю зруйнована повінню. Витрати на прибирання руїн після повені становили 10 000 грн. Будівля була застрахована на суму 500 000 грн, яку підприємство отримало від страховика у грудні. Описана ситуація на показники Звіту про фінансові результати вплине так:

- а) зростуть інші операційні доходи на 500 000 грн;
- б) зростуть інші операційні витрати на 530 000 грн, а інші операційні доходи на 500 000 грн;
- в) зростуть інші витрати на 530 000 грн, а інші доходи на 500 000 грн.

11. До інших операційних доходів належить:

- а) нараховані відсотки за облігаціями;

- б) реалізація основних засобів, утримуваних для продажу;
- в) виручка від реалізації готової продукції.

12. Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про:

- а) доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період;
- б) фінансовий стан підприємства на звітну дату;
- в) зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

13. Підприємство відвантажило покупцеві товар, і в тому ж звітному періоді отримало інформацію про банкрутство покупця. У цьому разі воно має керуватися таким принципом підготовки фінансової звітності:

- а) історичної собівартості;
- б) послідовності;
- в) нарахування і відповідності доходів і витрат;
- г) превалювання змісту над формою.

14. 02.01.20XX р. підприємство А придбало ринкові акції підприємства Б для тривалого утримання на суму 54 тис. грн. На дату балансу (31.12.20XX р.) стало відомо, що їх ринкова вартість зросла до 58 тис. грн. Як цей факт буде відображений у річній фінансовій звітності АТ?

- а) ф. 1 – зросте балансова вартість необоротних активів на 4 000 грн, ф. 2 – прибуток від звичайної діяльності до оподаткування зросте на 4 000 грн;
- б) ф. 1 – зростуть балансова вартість необоротних активів та власний капітал на 4 000 грн, показники ф. 2 не зміняться;
- в) ф. 1 – зросте балансова вартість довгострокових фінансових інвестицій та власний капітал на 4 000 грн, ф. 2 – зростуть «Інші доходи» на 4 000 грн;
- г) ф. 1 – зросте балансова вартість необоротних активів, ф. 2 – показники не зміняться.

15. АТ здійснило ремонт легкового автомобіля, який використовується для обслуговування адміністрації, внаслідок цього поліпшився зовнішній вигляд, зросла зручність в експлуатації та зменшились витрати паливно-мастильних матеріалів на 1 км пробігу. Витрати на цей ремонт треба визначити як:

- а) витрати періоду у звіті про фінансові результати;
- б) збільшення балансової вартості автомобіля на частку, яка перевищує нормативний рівень витрат на здійснення подібних ремонтів;
- в) збільшення балансової вартості автомобіля на частку витрат на капітальний ремонт, який сприяє економії паливно-мастильних матеріалів;
- г) зменшення нерозподіленого прибутку.

16. 01.12 поточного року підприємство відвантажило продукцію, ціна якої (12,6 млн грн) включає виділену у документах суму за подальше обслуговування протягом року після реалізації цієї продукції (0,6 млн грн). Визначте, яку суму доходу від реалізації такої продукції нарахує підприємство у звіті про фінансові результати за цей рік:

- а) 12,6 млн грн;
- б) 12,05 млн грн;
- в) 12,0 млн грн.

17. Відповідає П(С)БО таке визначення витрат:

- а) це збільшення економічних вигод протягом облікового періоду у вигляді притоку або збільшення корисності активів, або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення акціонерного капіталу, за винятком збільшення, пов'язаного з внесками учасників;
- б) зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками);
- в) це теперішня заборгованість підприємства, що виникає від минулих подій, від погашення якої очікується відтік ресурсів з підприємства, що втілюють у собі майбутні економічні вигоди;
- г) це залишкова частка в активах підприємства після вирахування всіх його зобов'язань.

18. Операційний прибуток центру прибутку – це:

- а) прибуток від операційної діяльності підприємства;
- б) доходи центру прибутку, зменшені на витрати на утримання центру;
- в) доходи центру прибутку, зменшені на витрати на утримання центру та витрати на збут;
- г) прибуток від основної діяльності підприємства.

19. Рентабельність активів – це відношення прибутку до:

- а) нетто-активів підприємства;
- б) бруто-активів підприємства;
- в) витрат операційної діяльності;
- г) собівартості реалізованої продукції.

20. Списання собівартості реалізованих товарів відображається проводкою:

- а) Дт 902 – Кт 282;
- б) Дт 283 – Кт 903;
- в) Дт 901 – Кт 284;
- г) Дт 902 – Кт 285.

21. Розподілені загальновиробничі витрати рослинництва списуються проводкою:

- а) Дт 901 – Кт 27;
- б) Дт 902 – Кт 26;
- в) Дт 903 – Кт 27;
- г) Дт 27 – Кт 901;
- д) Дт 23 – Кт 91.

22. При списанні на фінансовий результат доходу підрядної організації від виконання будівельно-монтажних робіт складається проводка:

- а) Дт 701 – Кт 791;
- б) Дт 791 – Кт 703;
- в) Дт 702 – Кт 791;
- г) Дт 703 – Кт 791.

23. У статті «Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію» відображується показник, що розраховується:

- а) діленням скоригованого чистого прибутку (збитку) на середньорічну кількість простих акцій в обігу;
- б) діленням скоригованого чистого прибутку (збитку) на скориговану середньорічну кількість простих акцій на початок звітного періоду;
- в) діленням скоригованого чистого прибутку (збитку) на скориговану середньорічну кількість простих акцій на кінець звітного періоду;
- г) діленням скоригованого чистого прибутку (збитку) на скориговану середньорічну кількість простих акцій в обігу.

24. Середньорічна кількість простих акцій є:

- а) середньою арифметичною простою величиною акцій, що перебували в обігу протягом звітного періоду;
- б) сумою добутоків кількості простих акцій в обігу протягом певних періодів у днях (місяцях) та відповідних часових зважених коефіцієнтів;
- в) середньою арифметичною зваженою величиною простих та привілейованих акцій, що перебували в обігу протягом звітного періоду;
- г) стандартним значенням, що не потребує розрахунків.

25. Дохід у Звіті про фінансові результати визнається в момент збільшення активу або зменшення зобов'язання:

- а) в усіх випадках;
- б) коли може бути застосована стандартна оцінка доходу;
- в) якщо оцінка доходу може бути достовірно визначена;
- г) якщо наявний податковий дохід у податкових розрахунках;
- д) якщо таке збільшення активу або зменшення зобов'язання зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

26. Торговці цінними паперами відображають балансову вартість реалізованих цінних паперів у такій статті форми № 2:

- а) інші фінансові доходи;
- б) інші операційні доходи;
- в) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);
- г) інші доходи.

27. Результат від якої діяльності буде визначатися внаслідок списання об'єкта необоротних активів:

- а) операційної;
- б) фінансової;
- в) інвестиційної;
- г) надзвичайної.

28. У разі забезпечення активом економічних вигод протягом кількох звітних періодів застосовуються критерії розподілу витрат:

- а) доцільності;

- б) систематичності та раціональності;
- в) превалювання сутності над формою;
- г) обачності, дохідності та неупередженості.

29. Згідно з НП(С)БО 1 збиток – це:

- а) перевищення суми витрат над сумою доходів звітного періоду;
- б) перевищення суми прямих витрат над сумою доходів від основної діяльності;
- в) перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого вони були здійснені;
- г) перевищення податкових витрат над податковими доходами.

30. Операції, які є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу, називають:

- а) операційною діяльністю;
- б) основною діяльністю;
- в) звичайною діяльністю;
- г) інвестиційною діяльністю.

Тема 5. Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)

Ситуаційне завдання 1. Результати діяльності підприємства за останні 4 роки такі:

Показник		Період			
		2012	2013	2014	2015
<i>1</i>		<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	Чистий дохід від реалізації	180 000	120 000	220 000	?
2	Залишок готової продукції на початок періоду	24 000	14 000	?	?
3	Залишок незавершеного виробництва початок періоду	18 000	10 000	30 000	28 000
4	Сировина і матеріали	44 000	32 000	38 000	26 000
5	Зарплата основного виробничого персоналу	?	42 000	36 000	58 000
6	Виробничі накладні витрати	34 000	38 000	?	36 000
7	Залишок незавершеного виробництва на кінець періоду	36 000	18 000	18 000	?
8	Собівартість виробленої продукції	114 000	?	130 000	134 000
9	Залишок готової продукції на кінець періоду	34 000	?	22 000	42 000
10	Собівартість реалізованої продукції	?	78 000	168 000	146 000
11	Валовий прибуток	?	78 000	168 000	146 000
12	Операційні витрати	?	46 000	?	?
13	Прибуток (збиток)	?	?	(12 000)	14 000

Розрахувати невідомі компоненти. *Здійснити* аналіз рентабельності грошового потоку за прямим та непрямим методами. *Визначити* вплив факторів на чистий грошовий потік. *Визначити* статті Звіту про рух грошових коштів, за якими будуть відображені результати такої діяльності.

Ситуаційне завдання 2. Підприємство займається копіюванням матеріалів та роздрукуванням інформації з різних типів носіїв. Витрати підприємства складають:

- амортизація та обслуговування копіювальних машин;
- зарплата персоналу – ? (здійснити розрахунок);
- утримання приміщення (фінансова оренда на 5 років – 12 % від сукупних середніх витрат);
- витрати паперу (0,03 грн за копію) та тонера (25 грн за 2 000 копій).

Витрати й обсяг діяльності за останні півроку такі:

Місяць	Загальні витрати, грн	Кількість копій (0,30 грн за од.)	Місяць	Загальні витрати, грн	Кількість копій (0,30 грн за од.)
1	35 000	128 000	4	32 200	124 000
2	40 800	156 000	5	39 200	136 000
3	33 600	120 000	6	36 400	140 000

Визначити функцію витрат, *виділити* прямі та непрямі витрати; *розрахувати* частку кожного елемента витрат помісячно та в середньому за місяць. За якими статтями Звіту про рух грошових коштів будуть відображені результати такої діяльності?

Ситуаційне завдання 3. Витрати підприємства та вихід продукції за місяцями року такі:

Місяць	Загальні витрати, грн	Кількість копій (0,30 грн за од.)	Місяць	Загальні витрати, грн	Кількість копій (0,30 грн за од.)
1	1 500	1 600	6	2 500	2 400
2	2 000	2 000	7	3 500	2 800
3	3 000	2 700	8	3 000	2 500
4	2 500	2 500	9	2 500	2 300
5	3 000	2 600	10	1 500	1 600

Визначити прогнозні показники доходів і витрат підприємства на наступні 2 місяці та скласти прогнозний Звіт про рух грошових коштів.

Визначити ступінь взаємозв'язку розміру доходу за сезонною компонентою та загальних витрат залежно від обсягу діяльності.

Ситуаційне завдання 4. Час роботи трьох магазинів «Кіт і Пес», розташованих у Чернігові, залежить від кількості відвідувачів. Час роботи магазинів та витрати на їх утримання за досліджуваний період такі:

Місяць	Час роботи, год	Витрати, грн	Місяць	Час роботи, год	Витрати, грн
Січень	450	13 500	Квітень	550	16 200
Лютий	400	13 000	Травень	600	17 000
Березень	500	16 000	Червень	700	19 000

Підприємство прийняло рішення про закупку великої партії нового корму для котів, на що підуть усі наявні кошти. Витрати на утримання будуть здійснюватися за рахунок використання овердрафту банку «Приватбанк» (2 % на місяць), розрахунок щомісячний. Рівень рентабельності продажів – 40 %.

У липні магазини працюватимуть 800 годин.

Визначити розмір витрат на їх утримання (за методом вищої-нижчої точки, візуального пристосування, найменших квадратів – лінійна модель) та необхідний розмір платежів за користування овердрафтом до повного погашення кредиту банку.

Ситуаційне завдання 5. Підприємство розпочинає діяльність і має такий бюджет майбутніх грошових потоків (у тис. грн):

Проект	Грошові витрати	Грошові надходження
Початкові інвестиції (у вигляді 6 % облігацій на 5 років, ставка дисконту при розміщенні – 5 %)	440	–
Кінець року:		
1	300	400
2	400	500
3	500	600
4	600	800
5	700	1 000

Необхідно:

1) розрахувати чисту теперішню вартість грошових потоків, використовуючи ставку дисконту – прогнозний рівень інфляції на 20XX рік + ставка КІВОР (місячна);

2) визначити, чи перевищує внутрішня норма рентабельності 14 %;

3) розрахувати чисті дисконтовані потоки грошових коштів, ураховуючи амортизацію дисконту у покупця та нарахування відсотків у продавця.

Вартість андеррайтингу – 3,5 % від суми розміщення, банківське обслуговування – 1,2 % від суми грошового потоку.

Тестові завдання

1. Прикладом грошових потоків від інвестиційної діяльності є:

- надходження від продажу продукції;
- отримання позики у грошовій формі;
- оплата за придбані довгострокові облігації;
- жоден із наведених.

2. Надходження коштів від дебіторів за відвантажені товари (роботи, послуги) треба відобразити у складі:

- операційної діяльності;
- інвестиційної діяльності;
- фінансової діяльності;
- не відображати у Звіті про рух грошових коштів.

3. Підприємство придбало основні засоби в обмін на запаси, справедлива вартість яких на дату обміну дорівнювала 20 тис. грн, і додатково сплатило 1,5 тис. грн. У звіті про рух грошових коштів буде відображено:

- а) витрата грошових коштів за операційною діяльністю 1,5 тис. грн та за інвестиційною діяльністю 20 тис. грн;
- б) надходження грошових коштів від операційної діяльності 20 тис. грн та витрати грошових коштів на інвестиційну діяльність у сумі 1,5 тис. грн;
- в) витрата грошових коштів на інвестиційну діяльність 1,5 тис. грн;
- г) витрата грошових коштів на фінансову діяльність 1,5 тис. грн.

4. Обсяг бартерних операцій з продукцією розкривається:

- а) безпосередньо у Звіті про рух грошових коштів;
- б) у примітках до Звіту про рух грошових коштів;
- в) у примітках до Звіту про фінансові результати;
- г) у Примітках до річної фінансової звітності;
- д) не розкриваються у фінансовій звітності.

5. За непрямим методом чистий рух грошових коштів від операційної діяльності визначається шляхом коригування:

- а) залишків за статтями Балансу;
- б) залишків за статтями Звіту про власний капітал;
- в) фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування на зміни за статтями балансу;
- г) на підставі даних обліку про власний капітал.

6. АТ придбало основні засоби в обмін на запаси (10 тис. грн), додатково сплативши 5 000 грн. У звіті про рух грошових коштів буде відображено:

- а) витрата грошових коштів на операційну діяльність 10 тис. грн та на інвестиційну діяльність 5 000 грн;
- б) надходження від інвестиційної діяльності 15 000 грн;
- в) витрата грошових коштів на інвестиційну діяльність 5 000 грн;
- г) витрата грошових коштів на фінансову діяльність 5 000 грн.

7. АТ здійснює операції в іноземній валюті. Нереалізовані прибутки та збитки від змін у курсі обміну валют будуть відображені у Звіті про рух грошових коштів:

- а) як рух грошових коштів від операційної діяльності;
- б) ніяк, бо нереалізовані прибутки та збитки від змін курсу обміну валют не є рухом грошових коштів;
- в) окремо від руху грошових коштів від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності з метою узгодження залишку грошових коштів на початок і кінець звітного періоду;
- г) як рух грошових коштів від фінансової діяльності.

8. Підприємство отримало від страхової компанії страховку у зв'язку зі стихійним лихом, яке призвело до втрати основних засобів, у сумі 2 млн грн. У Звіті про рух грошових коштів ця сума буде відображена у складі:

- а) операційної діяльності;
- б) інвестиційної діяльності;

- в) фінансової діяльності;
- г) від надзвичайних подій.

9. *Періодичність подання Звіту про рух грошових коштів така:*

- а) щомісяця;
- б) щокварталу;
- в) раз на півріччя;
- г) раз на рік.

10. *Кореспонденція рахунків при отриманні в касу з поточного рахунка готівки для надання банківської позички працівникам підприємства така:*

- а) Дт 311 – Кт 685;
- б) Дт 301 – Кт 311;
- в) Дт 661 – Кт 601;
- г) Дт 601 – Кт 311.

11. *Звіт про рух грошових коштів за видом є:*

- а) оборотним;
- б) сальдовим;
- в) шаховим;
- г) попереднім.

12. *У Звіті про рух грошових коштів буде відображено результат таких операцій:*

- а) придбання облігацій за рахунок акцій первинної емісії;
- б) обмін подібних активів;
- в) обмін неподібних активів;
- г) фінансові інвестиції в дочірнє підприємство.

13. *Протягом року підприємство придбало товарів на 1 млн грн, продало на 2 млн грн, залишки на початок року склали 2,3 млн грн. Як ці операції вплинули на статті Звіту про рух грошових коштів?*

- а) жодним чином не вплинули;
- б) не змінили;
- в) чистий грошовий потік збільшився;
- г) чистий грошовий потік зменшився.

14. *У разі придбання або продажу цілісних майнових комплексів протягом звітного періоду у Примітках до Звіту про рух грошових коштів наводиться інформація про:*

- а) суму грошових коштів у складі активів цілісних майнових комплексів;
- б) кількість одиниць необоротних активів у складі цілісних майнових комплексів;
- в) вартість цілісних майнових комплексів в еквіваленті нормальної потужності.

15. *Звіти, розрахункові документи і декларації приймаються до відправлення поштою:*

- а) у відкритому вигляді, з описом вкладення, з оголошеною цінністю, з позначкою «Звіт» і з рекомендованим повідомленням про вручення;

- б) у закритому вигляді з описом вкладення, без оголошеної цінності, з позначкою «Звіт» і з рекомендованим повідомленням про вручення;
- в) у відкритому вигляді, без опису вкладення, з позначкою «Звіт» і з рекомендованим повідомленням про вручення;
- г) у закритому вигляді, без опису вкладення, з оголошеною цінністю, з позначкою «Звіт» і з рекомендованим повідомленням про вручення.

16. Перед складанням річної фінансової звітності необхідно:

- а) провести звірку заборгованостей із усіма контрагентами і скласти відповідні акти;
- б) провести інвентаризацію;
- в) скласти повну шахову оборотну відомість;
- г) розрахуватися за всіма зобов'язаннями.

17. У рядках форм фінансової звітності, що не мають показників, бухгалтер повинен проставити:

- а) нуль, а саме «0,0»;
- б) прочерк;
- в) нічого не ставити;
- г) пояснити це у примітках.

18. Обладнання первісною вартістю 82 000 грн та нарахованим зносом у сумі 9 000 грн було продано за 48 000 грн. Ця операція має бути відображена у Звіті про рух грошових коштів як:

- а) збільшення чистого прибутку на 5 000 грн та надходження грошових коштів у сумі 48 000 грн від фінансової діяльності;
- б) зменшення чистого прибутку на 5 000 грн та надходження грошових коштів у сумі 43 000 грн від інвестиційної діяльності;
- в) зменшення чистого прибутку на 5 000 грн та надходження грошових коштів у сумі 48 000 грн від інвестиційної діяльності;
- г) збільшення чистого прибутку на 5 000 грн та надходження грошових коштів у сумі 43 000 грн від фінансової діяльності.

19. Прикладом грошових потоків від інвестиційної діяльності є:

- а) надходження від продажу продукції;
- б) отримання позики у грошовій формі;
- в) оплата за придбані довгострокові облігації;
- г) жоден із наведених.

20. Надходження коштів від дебіторів за відвантажену готову продукцію треба відображати у складі:

- а) операційної діяльності;
- б) інвестиційної діяльності;
- в) фінансової діяльності;
- г) не відображати у Звіті про рух грошових коштів.

21. Прибуток підприємства від звичайної діяльності до оподаткування у 20XX р. становив 150 000 грн. Протягом року залишок запасів АТ змінився на 30 000 грн, кредиторська заборгованість зросла на 30 000 грн. Амортизація необоротних

активів за 20XX р. дорівнювала 50 000 грн. Чистий грошовий потік від операційної діяльності становить:

- а) 210 000 грн;
- б) 170 000 грн;
- в) 150 000 грн;
- г) 260 000 грн.

22. Протягом 20XX р. АТ реалізувало фінансові інвестиції непов'язаним сторонам із прибутком 20 тис. грн. Залишок за субрахунком «Інвестиції непов'язаним сторонам» на початок року становив 100 тис. грн, а на кінець року – 90 тис. грн. Протягом 20XX р. підприємство інвестувало в непов'язані сторони 30 тис. грн. Надходження коштів від реалізації інвестицій непов'язаним сторонам становлять (у тис. грн):

- а) 20;
- б) 40;
- в) 60;
- г) 180.

23. Бартерні операції з замовниками розкриваються:

- а) безпосередньо у Звіті про рух грошових коштів;
- б) у примітках до Звіту про рух грошових коштів;
- в) у примітках до Звіту про фінансові результати;
- г) не розкриваються у фінансовій звітності.

Тема 6. Звіт про власний капітал (форма № 4)

Ситуаційне завдання 1. Скласти Звіт про власний капітал для новоутвореного підприємства за такими господарськими операціями:

- підприємство випустило акції на суму 100 тис. грн;
- акції на момент складання звітності ще нереалізовані.

Скласти Звіт про власний капітал за такими даними:

- статутний (зареєстрований) капітал – 52 тис. грн;
- чистий збиток на період – 12 тис. грн;
- нараховано дивіденди за привілейованими акціями 2 тис. грн.

Ситуаційне завдання 2. Скласти Звіт про власний капітал за минулий рік на підставі наведених у таблиці даних.

Витяг з балансу

Пасив	На початок року	На кінець року
1	2	3
Статутний капітал	52 000	52 000
Додатковий капітал	2 400	2 436
Інший додатковий капітал	3 720	3 772
Резервний капітал	1 200	1 300
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	524	628
Неоплачений капітал	11 000	–
Вилучений капітал	–	–
Всього	48 844	60 136

Протягом року відбулися такі операції:

- нараховано дивіденди – 242 000 грн;
- проведено відрахування до резервного капіталу – 100 000 грн;
- здійснено дооцінку основних засобів – 52 000 грн;
- виявлено помилку попереднього року в оцінці засобів – 84 000 грн;
- реалізовано акцій на суму – 11 036 грн.

Ситуаційне завдання 3. Оголошено про створення ПАТ зі статутним капіталом 175 000 (3 500 × 50 грн за акцію). Частка засновників у статутному капіталі становить 25 % – 43 750 грн (875 шт.).

Відкриту передплату оголошено на акції, сумарна номінальна вартість яких становила 75 % статутного капіталу (2 625 шт. на суму 131 250 грн).

Частка привілейованих акцій у загальному обсязі 10 % – 17 500 грн (350 шт.), частка простих становить 90 % – 157 500 грн (3 150 шт.).

Витрати на реєстрацію ПАТ і випуск акцій – 4 800 грн. Засновники придбали акції за номіналом, іншим учасникам вони реалізовані по 60 грн за 1 шт.

Заборгованість засновників та учасників повністю погашена грошовими коштами.

Відобразити в обліку за допомогою кореспонденцій та у звітності оголошений капітал, витрати на випуск та розміщення акцій, продаж акцій.

Ситуаційне завдання 4. Загальними зборами акціонерів прийнято рішення про додатковий випуск акцій на загальну суму 50 000 грн для розширення виробничих потужностей (1 000 шт. по 50 грн за 1 шт.). При розміщенні акцій прийнято рішення продавати їх нижче номіналу по 45 грн за штуку.

Відобразити в обліку за допомогою кореспонденцій та у звітності всі необхідні операції.

Ситуаційне завдання 5. На загальних зборах АТ, статутний капітал якого складає 250 000 грн, прийнято рішення про зменшення статутного капіталу на 50 000 грн шляхом вилучення з обігу акцій номіналом 50 грн у кількості 1 000 шт.

Відобразити в обліку за допомогою кореспонденцій та у звітності операції, якщо:

- акції купувалися за номіналом;
- акції купувалися за ринковою ціною, що перевищує номінал;
- акції купувалися за ринковою ціною, нижчою за номінал.

Ситуаційне завдання 6. ТОВ для залучення позикового капіталу випустило облігації номіналом 100 грн у кількості 1 000 шт. з терміном погашення у 3 роки. Відсотки за випущеними облігаціями нараховуються і виплачуються в розмірі 10 % річних щороку. Продані облігації по 105 грн.

Відобразити операції в обліку та звітності емітента.

Ситуаційне завдання 7. ТОВ для залучення позикового капіталу випустило облігації номіналом 100 грн у кількості 1 000 шт. із терміном погашення у 3 роки. Відсотки за випущеними облігаціями нараховуються і виплачуються в розмірі 10 % річних щороку. Продані облігації по 95 грн.

Відобразити операції в обліку та звітності емітента.

Ситуаційне завдання 8. Підприємству виділені кошти з бюджету на купівлю обладнання в сумі 45 000 грн. Отримання коштів цільового фінансування

передбачено здійснювати в 2 етапи: 30 000 грн у 1-му місяці та 15 000 грн у 2-му місяці на спеціально відкритий рахунок у банку.

Закупівля обладнання також здійснюється в 2 етапи: спочатку на 30 000 грн, потім на решту отриманого фінансування.

Доставка обладнання здійснюється із залученням посередника (автотранспортної організації). Вартість доставки оцінена в 2 400 грн, в т. ч. ПДВ, однак вартість доставки не передбачена договором цільового фінансування.

У звітному періоді нарахована амортизація 312,5 грн (дохід визнається протягом періоду корисного використання пропорційно сумі нарахованої амортизації). Ліквідаційна вартість обладнання оцінена у 9 000 грн.

Відобразити операції з отриманого фінансування в обліку та у звітних формах.

Ситуаційне завдання 9. Банк відкриває кредитну лінію під закупівлю товарів на 2 місяці на загальну суму 60 000 грн. Протягом 2 місяців банк оплачує рахунки постачальників. Підприємство сплачує відсотки після закінчення всього терміну кредитування в сумі 2 000 грн. Нарахування відсотків здійснюється щомісячно і відноситься на збільшення суми кредиту. Перший платіж здійснено авансом в сумі 27 500 грн, а 2-й платіж – 32 500 грн.

Відобразити операції в обліку та звітності.

Ситуаційне завдання 10. Підприємство отримало банківський кредит у сумі 120 000 грн під 24 % річних на 6 міс. для поповнення оборотних коштів. Кредит отриманий 20.01.20XX р., термін погашення 20.07.20XX р. Щомісяця підприємство повинно нараховувати і виплачувати відсотки за користування кредитними коштами в розмірі 2 400 грн.

Кредит використаний повністю в січні на придбання товарів, які були отримані в лютому. Станом на 20.07.20XX р. заборгованість погашена частково на суму 60 000 грн. Решта кредиту повернута у вересні. Сума відсотків за простроченим кредитом – 36 % річних.

Відобразити операції в обліку та звітності.

Тестові завдання

1. Підприємство А на своєму балансі має довгострокові фінансові вкладення у підприємство Б, які обліковуються за методом участі в капіталі. За підсумками року підприємство Б отримало чистий прибуток 30 тис. грн. Ці результати будуть відображені у Звіті про власний капітал за умови, що частка підприємства А у статутному капіталі підприємства Б становить 30 %, отже:

- а) за статтею «Нерозподілений прибуток» у сумі 9 тис. грн як складова частина чистого прибутку звітного періоду;
- б) за статтею «Вилучений капітал» у сумі 30 тис. грн та за статтею «Нерозподілений прибуток» – 9 тис. грн;
- в) за статтею «Інший додатковий капітал» у сумі 9 тис. грн за мінусом податку на прибуток;
- г) не будуть відображені у Звіті про власний капітал.

2. Підприємство А придбало незначну частку акцій підприємства Б за номінальною вартістю, класифікуючи їх як довгострокові фінансові інвестиції. Збиток,

отриманий підприємством Б у звітному періоді, вплине на баланс підприємства А так:

- а) зменшить власний капітал;
- б) збільшить балансову вартість довгострокових фінансових інвестицій;
- в) зменшить балансову вартість довгострокових фінансових інвестицій, якщо вони обліковуються за справедливою вартістю;
- г) ніяк не вплине.

3. НЕ вважаються відносинами з пов'язаними сторонами та НЕ вимагають розкриття у примітці «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» такі з нижченаведених подій:

- а) операції з підприємством, якому належить 30 % простих акцій АТ;
- б) операції з директором АТ;
- с) операції з підприємством, 40 % голосів якого прямо чи непрямо належать директору АТ;
- г) операції з фізичною особою, якій належать 22 % привілейованих акцій АТ.

4. Який із наведених звітів містить інформацію про зміни у власному капіталі підприємства?

- а) Баланс;
- б) Звіт про фінансові результати;
- в) звіт касира;
- г) жоден з наведених звітів.

5. Сума власного капіталу, відображена у фінансовій звітності, показує:

- а) ринкову вартість прав власників підприємства;
- б) ринкову вартість активів підприємства, які належать йому за правом власності;
- в) облікову вартість прав власників підприємства;
- г) облікову вартість активів підприємства, які належать йому за правом власності.

6. Розподіляючи прибуток, акціонерне товариство повинно створити резервний капітал у розмірі, передбаченому його установчими документами, але не менше, ніж:

- а) 15 % від розміру статутного капіталу;
- б) 10 % від розміру статутного капіталу;
- в) 5 % від розміру статутного капіталу;
- г) 5 % від чистого прибутку.

7. Джерелом нарахування дивідендів за простими акціями може бути:

- а) нерозподілений прибуток та резервний капітал;
- б) нерозподілений прибуток;
- в) резервний капітал;
- г) додатковий капітал;
- д) усі попередні відповіді правильні.

8. Підприємство переоцінює свої основні засоби на дату балансу. Справедлива вартість виробничого обладнання на 31.12.20XX р. становила 42 тис. грн, а його залишкова вартість до переоцінки на цю дату дорівнювала 40 тис. грн. Як вплине зміна справедливої вартості на статтю «Інший додатковий капітал»,

якщо кредитове сальдо субрахунка «Дооцінка активів» на 31.12.20XX р. до відображення переоцінки дорівнювало 1 тис. грн:

- а) зросте на 2 тис. грн;
- б) не зміниться;
- в) зменшиться на 2 тис. грн;
- г) зросте на 1 тис. грн;
- д) зросте на 3 тис. грн.

9. Як зміняться статті балансу внаслідок збільшення справедливої вартості частини основних засобів на дату балансу?

- а) збільшиться залишкова вартість основних засобів;
- б) збільшиться інший додатковий капітал;
- в) збільшиться залишкова вартість основних засобів та інший додатковий капітал;
- г) оцінка статей не зміниться.

10. АТ А придбало акції АТ Б за номінальною вартістю, класифікуючи їх як довгострокові фінансові інвестиції. АТ А НЕ МАЄ суттєвого впливу на АТ Б. Як збиток, отриманий АТ Б у звітному періоді, вплине на баланс АТ А?

- а) зменшить власний капітал;
- б) збільшить балансову вартість довгострокових фінансових інвестицій;
- в) ніяк не вплине;
- г) зменшить балансову вартість довгострокових фінансових інвестицій, якщо вони оцінюються за справедливою вартістю.

11. Звіт про власний капітал містить інформацію про:

- а) наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством на дату балансу;
- б) доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства за звітний період;
- в) генерування та використання грошових коштів протягом звітного періоду;
- г) зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

12. 3 лютого 20XX р. АТ оголосило про виплату дивідендів за минулий рік у сумі 25 тис. грн. Дивіденди будуть виплачені акціонерам, що володіють акціями АТ станом на 15 лютого цього року. Дата виплати дивідендів – 1 квітня цього року.

Вказані події вплинули на підсумок власного капіталу так:

- а) ніяк не вплинули;
- б) зменшився на 25 тис. грн;
- в) зменшився на суму, що дорівнює 25 тис. грн плюс 18 % податку на прибуток;
- г) зменшився на суму, що дорівнює 25 тис. грн за мінусом податку з доходів фізичних осіб.

13. На кінець року підприємство є відповідачем у суді стосовно претензії за порушення умов постачання. Рішення суду за оцінкою юристконсульта підприємства буде несприятливим для нього. Претензія, яку доведеться сплатити, оцінюється експертами у 1 млн грн. Як ця подія вплине на фінансову звітність підприємства?

- а) ніяк;
- б) буде розкрита у примітках до фінансових звітів;

- в) 1 млн грн буде визнано у складі забезпечень зобов'язань;
- г) 1 млн грн буде визнано у складі власного капіталу.

14. У поточному році підприємство виявило, що за минулий рік не повністю нараховано та сплачено комісійні посереднику. Як ця помилка вплинула на статті фінансової звітності минулого року?

- а) чистий прибуток завищено, нерозподілений прибуток не змінився;
- б) чистий прибуток завищено, нерозподілений прибуток завищено;
- в) чистий прибуток занижено, нерозподілений прибуток занижено;
- г) не вплинула на величину чистого та нерозподіленого прибутку.

15. На дату переоцінки виробничого обладнання його справедлива вартість становила 40 тис. грн, а залишкова – 43 тис. грн. Кредитове сальдо субрахунка «Дооцінка активів» на дату переоцінки за іншими основними засобами становило 5 тис. грн. Після переоцінки основних засобів сальдо субрахунка «Дооцінка активів» становитиме (у тис. грн):

- а) 2;
- б) 3;
- в) 8;
- г) не зміниться.

16. Підприємство повертає учаснику у зв'язку з його виходом з товариства внески у статутний капітал та належну йому частку накопиченого капіталу грошовими коштами. Обкладаються податком з доходів фізичних осіб:

- а) лише внески у статутний капітал;
- б) лише належна учаснику частка накопиченого капіталу;
- в) обкладаються податком з доходів фізичних осіб повернення внесків у статутний капітал і видача частини накопиченого капіталу.

17. Сума вилученого капіталу:

- а) виключається з величини власного капіталу;
- б) не виключається з величини власного капіталу;
- в) виключається з власного капіталу лише при прийнятті рішення про зменшення величини статутного капіталу.

18. Підприємство видає учаснику, що виходить із товариства, частину накопиченого капіталу готовою продукцією. У цьому разі величина накопиченого капіталу:

- а) зменшується на величину, що дорівнює справедливій вартості готової продукції;
- б) зменшується на величину, що більша від справедливої вартості готової продукції;
- в) зменшується на величину, що менша від справедливої вартості готової продукції.

19. Збільшення резервного капіталу призводить до:

- а) зменшення власного капіталу;
- б) збільшення власного капіталу;
- в) не впливає на величину власного капіталу.

20. *Малі підприємства Звіт про власний капітал:*
- а) складають;
 - б) не складають;
 - в) складають лише у разі випуску цінних паперів.
21. *Підприємство у наступному після звітного році передбачає здійснити додаткову емісію акцій. Ця інформація про наміри підприємства:*
- а) має бути обов'язково розкрита у примітках до фінансових звітів;
 - б) розкриття такої інформації не є обов'язковим для розкриття у примітках до фінансових звітів;
 - в) розкриття такої інформації є обов'язковим для розкриття у примітках до фінансових звітів лише у разі наміру випуску привілейованих акцій;
 - г) розкриття такої інформації є обов'язковим для розкриття у примітках до фінансових звітів лише у разі наміру випуску простих акцій.
22. *Щоб не допустити примусової ліквідації підприємства, величина статутного капіталу має бути:*
- а) не меншою, ніж визначена законом на дату звітності;
 - б) меншою або дорівнювати розміру чистих активів;
 - в) не меншою від розміру чистих активів.
23. *Анулювання власних викуплених акцій призводить до:*
- а) зменшення величини власного капіталу;
 - б) збільшення величини власного капіталу;
 - в) не впливає на величину власного капіталу.
24. *Реінвестування дивідендів у акції призводить до:*
- а) зменшення величини власного капіталу;
 - б) збільшення величини власного капіталу;
 - в) не впливає на величину власного капіталу.
25. *Нарахування амортизації за необоротними активами, які отримані безкоштовно, призводить до:*
- а) зменшення величини власного капіталу;
 - б) збільшення величини власного капіталу;
 - в) не впливає на величину власного капіталу.
26. *Нарахування амортизації за необоротними активами, які НЕ Є власністю підприємства, але знаходяться на його балансі, призводить до:*
- а) зменшення величини власного капіталу;
 - б) збільшення величини власного капіталу;
 - в) не впливає на величину власного капіталу.
27. *Нарахування амортизації за необоротними активами, які придбані за рахунок коштів цільового фінансування, призводить до:*
- а) зменшення величини власного капіталу;
 - б) збільшення величини власного капіталу;
 - в) не впливає на величину власного капіталу.

28. Чи може в Балансі статутний капітал бути меншим, ніж зазначений в установчих документах?

- а) так;
- б) ні;
- в) може лише в Балансі державних підприємств.

29. Непокриті збитки можна списати за рахунок:

- а) зменшення статутного капіталу;
- б) зменшення резервного капіталу;
- в) зменшення додаткового капіталу;
- г) за рахунок усіх названих джерел.

30. Форма Звіту про власний капітал є:

- а) місячною;
- б) кварталною;
- в) річною.

Тема 7–8. Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5).

Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах

Ситуаційне завдання 1. Заступнику директора підприємства 19.07 видано аванс у зв'язку із закордонним відрядженням у сумі 800 фунтів стерлінгів. Авіаквитки придбано за безготівковим розрахунком за гривні. Після повернення з відрядження 27.08 затверджено авансовий звіт у сумі 790 фунтів стерлінгів, а 10 фунтів стерлінгів повернуто 28.07 до каси підприємства. Валютний курс становив: 19.07 – 27,60 грн, 02.08 – 27,62 грн, 28.08 – 27,65 грн за один фунт.

Зробити проводки. Скласти примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 2. Підприємство придбало 1 000 штук товару по 50 грн за одиницю з торговельною знижкою 20 % за велику партію. За сертифікацію товару сплачено 1 200 грн з ПДВ, транспортній організації за доставку – 3 600 грн з ПДВ. При оприбуткуванні було виявлено 30 од. бракованого товару, який повернено постачальнику. Визначити собівартість придбаних товарів та зробити проводки.

Скласти примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 3. 1 вересня 20XX р. Правління АТ «Оріон» вирішило ліквідувати сегмент Д, який є сегментом її господарської діяльності, і 13 жовтня оголосило про його ліквідацію. На 13 жовтня балансова вартість чистих активів сегмента Д дорівнювала 1,5 млн грн (активи – 2,0 млн грн, зобов'язання – 0,5 млн грн). Чиста вартість відшкодування активів була оцінена в 1,35 млн грн, і було вирішено визнати збитки від зменшення корисності у сумі 0,65 млн грн.

На 31 грудня цього ж року балансова вартість чистих активів сегмента Д дорівнювала 1,4 млн грн (активи – 1,6 млн грн, зобов'язання – 0,2 млн грн).

За період із дати оголошення рішення про ліквідацію сегмента і до кінця року ніякої втрати корисності не трапилось.

Зробити можливі бухгалтерські проводки та розкрити вплив прийнятого рішення на фінансову звітність підприємства.

Ситуаційне завдання 4. Будівля та земля, що коштували 380 тис. грн та мали залишкову вартість 290 тис. грн, були продані за 340 тис. грн. Облікова вартість проданої землі – 150 тис. грн.

Зробити проводки та *скласти* примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 5. Привілейовані акції номінальною вартістю 50 тис. грн викуплені за 40 тис. грн.

Зробити необхідну кореспонденцію рахунків. *Скласти* примітки до звітності.

Ситуаційне завдання 6. На початок року товарні запаси підприємства склали 1 млн грн. Протягом року придбано товарів на суму 2,5 млн грн та відображено продаж на суму 3,25 млн грн. Уцінено товарів на 27 тис. грн, дооцінено – на 34 тис. грн, списано нестач – на 20 тис. грн.

Розкрити вплив здійснених операцій на показники звітності. *Скласти* примітки до звітності.

Тестові завдання

1. *Розкриваючи у примітках до фінансових звітів події після дати балансу, підприємство дотримується принципу:*

- а) історичної собівартості;
- б) співвідношення витрат і вигод;
- в) періодичності;
- г) повного висвітлення.

2. *АТ переоцінює свої основні засоби на дату складання балансу. За П(С)БО 7 у примітках треба щодо цього розкривати:*

- а) облікову політику щодо визначення історичної собівартості основних засобів;
- б) суму зобов'язання, яка виникає внаслідок переоцінки;
- в) узгодження балансової вартості основних засобів та накопиченої амортизації на початок і кінець звітного року;
- г) базу та дату переоцінки, залучення незалежного оцінювача, балансову вартість кожної групи основних засобів за їх собівартістю мінус накопичену амортизацію.

3. *У разі зміни в обліковій політиці підприємству треба розкривати:*

- а) причини та суть зміни;
- б) суму коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року або обґрунтування неможливості її достовірного визначення;
- в) факт повторного подання порівнянної інформації у фінансових звітах або недоцільність її переобрахунку;
- г) усе перелічене в пунктах а, б та в;
- д) нічого з переліченого в пунктах а, б та в не треба розкривати.

4. *АТ оцінює довгострокові фінансові інвестиції у неринкові цінні папери за П(С)БО. Як змінюються статті фінансових звітів у період зростання цін на ринкові інвестиції?*

- а) балансова вартість інвестицій зменшиться;
- б) балансова вартість інвестицій збільшиться;

- в) зміниться підхід до оцінки інвестицій;
- г) це не вплине на відображення таких інвестицій у фінансовій звітності.

5. Якому принципу підготовки фінансової звітності відповідає вимога П(С)БО 9 відображати запаси у балансі за нижчою з оцінок – собівартістю чи чистою вартістю реалізації:

- а) нарахування;
- б) безперервності діяльності;
- в) обачності;
- г) зрозумілості.

6. Підприємство відвантажило покупцеві товар і в тому ж звітному періоді отримало інформацію про банкрутство покупця. Якими принципами підготовки фінансової звітності воно має керуватися у цьому випадку?

- а) історичної собівартості;
- б) послідовності;
- в) нарахування і відповідності доходів і витрат та обачності;
- г) превалювання змісту над формою.

7. АТ здійснило капітальний ремонт легкового автомобіля, який використовується для обслуговування адміністрації, внаслідок цього поліпшився зовнішній вигляд, зросла зручність в експлуатації та зменшились витрати паливно-мастильних матеріалів на 1 км пробігу. Витрати на цей ремонт треба визначити як:

- а) витрати періоду у Звіті про фінансові результати;
- б) збільшення балансової вартості автомобіля на частку, яка перевищує нормативний рівень витрат на здійснення подібних ремонтів;
- в) збільшення балансової вартості автомобіля на частку витрат на капітальний ремонт, який сприяє економії паливно-мастильних матеріалів;
- г) зменшення нерозподіленого прибутку.

8. Чи відобразиться у звітності головного підприємства придбання його структурним підрозділом виробничого підприємства?

- а) так;
- б) ні;
- в) у разі, якщо вартість придбаного підприємства перевищує вартість структурного підрозділу.

9. Керівництво АТ вирішило змінити метод оцінки своїх запасів при вибутті з середньозваженої на ФІФО у період зростання цін. Як це рішення буде класифіковано за П(С)БО 6?

- а) зміна облікової політики;
- б) зміна облікової оцінки;
- в) помилка;
- г) не стосується П(С)БО 6.

10. У поточному році органи охорони довкілля офіційно повідомили підприємство, що мають намір розпочати судову справу проти нього щодо викидів у атмосферу шкідливих речовин. На 31.12 поточного року справа ще не була

передана до суду. На думку керівництва, це загрожує штрафом на суму 27 тис. грн, що є суттєвим для підприємства. За П(С)БО 6 підприємство має:

- а) розкрити цю подію у примітках;*
- б) зазначити у звіті про фінансові результати збитки – 27 тис. грн;*
- в) зазначити у балансі зобов'язання – 27 тис. грн;*
- г) не відображувати цю подію у фінансовій звітності, оскільки вона не передбачена.*

11. АТ склало свою фінансову звітність за поточний рік на основі історичної собівартості. Керівництво дійшло висновку, що в наступному році доведеться припиняти свою діяльність. Внаслідок цього:

- а) фінансову звітність за поточний рік треба залишити без змін;*
- б) треба перерахувати фінансову звітність за поточний рік за ринковою вартістю;*
- в) фінансові звіти за поточний рік треба залишити без змін, а в примітках вказати про можливість припинення діяльності в наступному році;*
- г) підготувати два комплекти звітності: на підставі історичної собівартості та перераховані.*

12. Створення резерву сумнівних боргів приводить до таких змін за статтями фінансових звітів:

- а) зменшення і дебіторської заборгованості, і резерву сумнівних боргів;*
- б) зменшення дебіторської заборгованості та збільшення резерву сумнівних боргів;*
- в) збільшення резерву сумнівних боргів та зменшення прибутку від вкладення капіталу;*
- г) зменшення і дебіторської заборгованості, і фінансових витрат.*

13. За змістом розрізняють такі примітки до фінансових звітів:

- а) викладення облікової політики та інші розкриття, необхідні для досягнення правдивого подання;*
- б) викладення облікової політики та примітки до окремих статей фінансових звітів;*
- в) інша інформація загального характеру про підприємство;*
- г) облікова політика підприємства; інформація, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за відповідними положеннями (стандартами); інформація, що містить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості та доречності.*

14. Примітки до фінансової звітності містять:

- а) 10 розділів;*
- б) 11 розділів;*
- в) 12 розділів;*
- г) 13 розділів;*
- д) 14 розділів;*
- е) 15 розділів.*

15. Залежно від сутності ризиків та організаційної структури підприємства географічні сегменти поділяються на:

- а) 2 види;
- б) 3 види;
- в) 4 види;
- г) 5 видів.

16. Географічні та господарські сегменти визначаються:

- а) підприємством самостійно;
- б) підприємством самостійно з урахуванням його організаційної структури або за критерієм дотримання єдиного технологічного процесу, який може здійснюватися в кількох географічних регіонах;
- в) суворо визначені П(С)БО.

17. Усі господарські сегменти є:

- а) звітними;
- б) незвітними;
- в) поділяються на звітні та незвітні.

18. Дохід від операцій із зовнішніми покупцями всіх визначених звітних сегментів, інформація про які наводиться в Додатку до річної фінансової звітності, має становити від загального доходу підприємства від операцій із зовнішніми покупцями не менше:

- а) 100 %;
- б) 75 %;
- в) 50 %.

19. За характером впливу на фінансовий результат від звичайної діяльності підприємства звітні сегменти поділяються на:

- а) основні і додаткові;
- б) пріоритетні і допоміжні;
- в) суттєві і несуттєві.

20. Інформація щодо сегментів за національними стандартами розкривається:

- а) у табличній формі;
- б) у вільній формі;
- в) у табличній та вільній формах.

21. До складу активів і зобов'язань звітного сегмента включаються:

- а) всі активи і зобов'язання сегмента;
- б) включаються лише всі активи;
- в) включаються лише всі зобов'язання;
- г) включаються не всі активи і зобов'язання.

22. Згідно з П(С)БО підприємство має висвітлювати обрану облікову політику шляхом опису:

- а) принципів оцінки статей звітності та методів обліку щодо окремих статей звітності;

- б) принципів бухгалтерського обліку, застосованих при складанні річної фінансової звітності;
- в) опису способів, які застосовані при веденні обліку та складанні фінансової звітності.

23. Вплив зміни облікової політики на події та операції минулих періодів відображається у звітності шляхом:

- а) коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року;
- б) повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів (п. 12 П(С)БО 6);
- в) коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року або повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів.

24. Облікова оцінка – це:

- а) попередня оцінка, яку використовує підприємство з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами;
- б) оцінка, за якою попередньо оприбутковуються матеріальні цінності до визначення їх собівартості;
- в) оцінка продукції при її переданні з одного до іншого підрозділу, який завершує її виробництво.

25. Чи можна визначати звітні сегменти на основі критерію балансової вартості активів?

- а) так;
- б) ні;
- в) лише за необхідності.

9. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема 1–2. Загальні вимоги до звітності підприємств. Процедура складання фінансової звітності

Теми рефератів

1. Взаємозв'язок показників у формах фінансової звітності.
2. Звітність та дотримання комерційної таємниці на підприємстві.
3. Викривлення фінансової звітності: способи виявлення.
4. Облікове забезпечення достовірності звітних даних.
5. Організація підготовки та подання фінансових звітів.
6. Порівняння принципів підготовки фінансових звітів в Україні та зарубіжних країнах.
7. Внутрішня звітність підприємства як основа для прийняття управлінських рішень.
8. Нормативне забезпечення складання та подання за призначенням фінансової звітності.
9. Відповідальність бухгалтера: дисциплінарна, адміністративні, матеріальна, кримінальна.
10. Аудиторський контроль достовірності звітності та його суть.
11. Сучасні тенденції (шляхи) удосконалення звітності.

Тема 3. Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1)

Теми рефератів

1. Бухгалтерський баланс та оцінка фінансового стану підприємства.
2. Структура фінансових результатів та облікове відображення їх забезпечення у звітності.
3. Методика складання балансу та контроль достовірності його показників.
4. Порядок складання ліквідаційного балансу при банкрутстві підприємства.
5. Особливості оцінювання та переоцінювання статей балансу.
6. Узгодженість статей балансу з показниками інших форм звітності.
7. Характеристика розділів балансу та основних статей кожного розділу.
8. Дослідження структури балансу як засіб розуміння фінансового стану підприємства. Аналіз показників балансу.
9. Порівняння вимог НП(С)БО та МСБО до структури балансу.
10. Методика і техніка заповнення форм балансу (вступного, поточного, ліквідаційного).
11. Основна економічна характеристика балансу.

Тема 4. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2)

Теми рефератів

1. Вплив облікової політики підприємства на його фінансові результати.
2. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення складання Звіту про фінансові результати.

3. Взаємозв'язок між показниками Звіту про фінансові результати та Балансу: можливості узгодження.

4. Елементи операційних витрат: проблеми накопичення інформації для складання звітності та аналіз факторів, які впливають на їх структуру.

5. Аналіз можливостей розрахунку відстрочених податкових активів та зобов'язань на підставі додатка РІ «Різниці» декларації з податку на прибуток.

6. Порівняння змісту та методик складання Звіту про фінансові результати за НП(С)БО та міжнародними стандартами.

7. Обліково-аналітичне забезпечення Звіту про фінансові результати малого підприємства.

Тема 5. Звіт про рух грошових коштів (форма № 3)

Теми рефератів

1. Методика складання Звіту про рух грошових коштів та контроль достовірності його показників.

2. Порівняльна характеристика вимог до Звіту про рух грошових коштів міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності.

3. Порядок визначення руху грошових коштів від операційної діяльності.

4. Порядок визначення руху грошових коштів від інвестиційної діяльності.

5. Порядок визначення руху грошових коштів від фінансової діяльності.

6. Аналіз наукових досліджень з проблем складання Звіту про рух грошових коштів.

7. Обліково-аналітичне забезпечення Звіту про рух грошових коштів.

Тема 6. Звіт про власний капітал (форма № 4)

Теми рефератів

1. Методика складання звіту про власний капітал і контроль достовірності його показників.

2. Операції з акціонерами та учасниками та їх вплив на величину власного капіталу.

3. Особливості формування звітних даних про зміни статутного капіталу.

4. Особливості формування звітних даних щодо додатково вкладеного капіталу та резервного капіталу.

5. Розкриття інформації про зміни у власному капіталі у примітках до фінансової звітності.

6. Доцільність та необхідність проведення розрахунку розміру чистих активів для акціонерних товариств.

7. Облікова політика підприємства та її вплив на величину власного капіталу.

8. Аналіз наукових досліджень з проблем обліку та звітності власного капіталу.

9. Порівняння вимог НП(С)БО та МСФЗ щодо вимог до Звіту про власний капітал.

**Тема 7–8. Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5).
Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах**

Теми рефератів

1. Методика складання звіту про власний капітал і контроль достовірності його показників.
2. Операції з акціонерами та учасниками, їх вплив на величину власного капіталу.
3. Особливості формування звітних даних про зміни статутного капіталу.
4. Особливості формування звітних даних щодо додатково вкладеного капіталу та резервного капіталу.
5. Розкриття інформації про зміни у власному капіталі у примітках до фінансової звітності.
6. Доцільність та необхідність проведення розрахунку розміру чистих активів для акціонерних товариств.
7. Облікова політика підприємства та її вплив на величину власного капіталу.
8. Аналіз наукових досліджень з проблем обліку та звітності власного капіталу.
9. Порівняння вимог НП(С)БО та МСФЗ щодо вимог до Звіту про власний капітал.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Методами поточного контролю знань студентів за дисципліною «Звітність підприємств» є:

- перевірка схемо-конспекту питань, що винесені на самостійне вивчення;
- індивідуальне та фронтальне усне опитування на семінарських заняттях;
- оцінка відповідей, правильності розв'язання завдань на практичних заняттях;
- перевірка правильності виконання тестових та модульних завдань проміжного контролю;
- перевірка змісту рефератів, есе, презентацій та індивідуальних завдань;
- оцінка якості доповіді та презентацій, виконання творчих завдань за темою власних наукових досліджень на семінарських заняттях.

Відповідно до навчального плану підсумковий контроль з вивчення дисципліни «Звітність підприємств» передбачається у формі модульного контролю та іспиту.

Модульний контроль проводиться у формі закритих тестів за матеріалами лекційних занять і самостійно підготовлених питань відповідно до переліку рекомендованих джерел та / або розв'язання господарських ситуацій.

Підсумковий контроль з дисципліни «Звітність підприємств» передбачається у формі іспиту або творчого завдання, яке передбачає підготовку до друку у фаховому науковому журналі статті з проблематики складання та оцінки звітності підприємств з урахуванням потреб різних категорій користувачів.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю.

Система оцінювання знань студентів з дисципліни «Звітність підприємств» представлена в таблиці.

Таблиця

**Система оцінювання знань студентів за дисципліною
«Звітність підприємств»**

Поточний контроль (max 60 балів)							Підсумковий контроль (max 40 балів)		Загальна сума балів
Змістовий модуль 1 (max 20 балів)			Змістовий модуль 2 (max 40 балів)				Індивідуальне творче завдання	Іспит	
Організаційно-навчальна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Організаційно-навчальна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульна робота			
10	5	5	10	10	10	10	40	40	100

Шкала оцінювання академічних успіхів студентів – 100-бальна.

Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

Оцінка за шкалою ECTS	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка на національній шкалою
A	90–100	зарах.
B	82–89	зарах.
C	75–81	зарах.
D	69–74	зарах.
E	60–68	зарах.
FX	35–59	зарах.

11. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Звітність підприємств: навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / В. П. Пантелеєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий; за заг. ред. В. П. Пантелеєва. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 432 с.
2. Звітність підприємства: підручник / М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко та ін. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 570 с.
3. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
4. Конспект лекцій з дисципліни «Звітність підприємства» для студентів напряму 6.030509 «Облік і аудит» / укл. Кіляр О. Р. Тернопіль, ТНТУ імені І. Пулюя, 2016. 73 с.
5. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.
6. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р. URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.3060.0>
7. Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293533
8. Порядок подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України № 419 від 28.02.2000 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996. Редакція від 01.01.2018 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
10. Бессонова С. І. Складання фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності : навч. посіб. Маріуполь : ПДТУ, 2016. 235 с.

Додаткова література

1. Звітність підприємств: навч. посібник / Ю. А. Верига, З. М. Левченко, І. Д. Ватуля. К.: Центр учбової літератури. 2008. 776 с.
2. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навч. посібник / М. П. Войнаренко, Н. А. Пономарьова, О. В. Замазій. К.: Центр учбової літератури. 2010. 488 с.
3. Звітність підприємства. Завдання для самоконтролю для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / укл.: Лень В. С., Гливенко В. В. Чернігів: ЧНТУ, 2016. 133 с.
4. Лукін В. О. Звітність підприємства: опорний конспект лекцій. Харків: ХІБС УБС НБУ, 2014. 164 с.
5. Мосійчук М. М. Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни «Облік та звітність підприємств» студентами спеціальності 0509 «Облік і аудит». Рівне: НУВГП, 2013. 40 с.

6. Методичні вказівки до виконання імітаційних вправ з дисципліни «Звітність підприємства» для студентів спеціальності 0509 «Облік і аудит». Частина 2. Складання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва / В. Д. Зелікман, Р. Б. Сокольська, О. І. Канська. Дніпропетровськ: НметАУ. 2014. 36 с.

7. Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань з дисципліни «Фінансова звітність підприємства» / укл. М. М. Коцупатрий, В. Ф. Мервенецька. К.: КНЕУ, 2016. 43 с.

8. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України № 476 від 11.04.2003 р. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293536

9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». IASB; Стандарт, Міжнародний документ: від 01.01.2012 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_013

10. Палий В. Ф. Международные стандарты учета и финансовой отчетности: учебник для студентов вузов. М.: ИНФРА-М, 2003.

Інтернет-ресурси

1. zakon.rada.gov.ua
2. <http://www.minfin.gov.ua>
3. <http://www.gaap.in.ua/us-gaap-inf>
4. <http://www.ifrs.org>
5. <http://www.icqc.eu>
6. <http://sfs.gov.ua>
7. <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. <https://www.msp.gov.ua>
9. <https://www.dcz.gov.ua>

Начальне видання

*Разборська Олена Олександрівна
Поліщук Олена Тимофіївна*

ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Методичні рекомендації щодо виконання практичних завдань, самостійної та індивідуальної роботи студентів

ступінь освіти	бакалавр
галузь знань	0305 «Економіка та підприємництво»; 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	6.030509 «Облік і аудит»; 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма	071 «Облік і оподаткування»

Редактор О. А. Солдатова

Технічний редактор Т. О. Алімова

Підписано до друку 11.10.2019 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 4,88
Тираж 20 прим. Зам. № 55

Донецький національний університет імені Василя Стуса,
21021, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018 р.